

ЗАКОН ЗА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр.23 от 12 Март 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2000г., изм. ДВ. бр.108 от 14 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.47 от 10 Май 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 5 Май 2006г., изм. ДВ. бр.55 от 6 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.70 от 8 Август 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 6 Август 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., доп. ДВ. бр.14 от 17 Февруари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8 Септември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.86 от 13 Октомври 2023г., изм. ДВ. бр.61 от 29 Юли 2025г., изм. и доп. ДВ. бр.67 от 15 Август 2025г.

Част първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава първа. ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Този закон урежда условията и реда за:

1. търсене, проучване и добив на подземните богатства на територията на Република България, в континенталния шelf и в изключителната икономическа зона в Черно море;
2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства при проучването, добива и първичната им преработка;
3. (изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) управление на минните отпадъци от проучването, добива, първичната преработка и складирането на подземните богатства.

(2) Законът не се прилага за дейности, свързани със:

1. научни изследвания, учебна и преподавателска работа;
2. добив на злато от руслата на реките чрез ръчно промиване;
3. добив на соли и елементи от морската вода;
4. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) плитки геотермални ресурси.

(3) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Забранява се добивът на подземни богатства във:

1. леглата на реките;
2. принадлежащите земи на реките и на водохранилищата;
3. крайбрежните заливаеми ивици на реките.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.)
Подземни богатства по смисъла на закона са полезните изкопаеми, дълбоките геотермални ресурси и минните отпадъци от добива и първичната им преработка, групирани като:

1. метални полезни изкопаеми;
2. неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали;
3. нефт и природен газ;
4. твърди горива;
5. строителни материали;
6. скалнооблицовъчни материали;
7. минни отпадъци;
8. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) дълбоки геотермални ресурси.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Подземните богатства по ал. 1, т. 5 и 6 са общоразпространени полезни изкопаеми.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Подземните богатства на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море със заведени в Националния баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства запаси или запаси и ресурси, за ползването на които няма признати и/или предоставени права и няма открити производства за признаване и/или предоставяне на права по този закон, както и остатъчните запаси или запаси и ресурси след техническата ликвидация на миннодобивните обекти са подземни богатства с установени находища.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Актуализиран списък с информация за местоположението, групата на полезните изкопаеми и състоянието на запасите и/или ресурсите на подземните богатства с установени находища по ал. 3 се изготвя ежегодно от министъра на енергетиката и се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката.

Чл. 3. (1) Подземните богатства са изключителна държавна собственост.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Търсенето и проучването на подземните богатства се извършва въз основа на разрешение за:

1. (доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) търсене и проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и т. 8**;

2. проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1 и 3**.

(2) Добивът на подземни богатства се извършва чрез предоставяне на концесия.

Чл. 5. Права за подземни богатства се предоставят чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) разрешения за търсене и проучване и за проучване, издадени от министъра на енергетиката след одобрение от Министерския съвет;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) разрешения за търсене и проучване и за проучване на нефт и газ и разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона, издадени от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) концесии за добив, предоставени от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката.

4. (отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Права за управление на минни отпадъци се предоставят от министъра на енергетиката по реда на **глава осма**.

Глава втора.

ОРГАНИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Компетентен орган по **чл. 5, т. 1** е министърът на енергетиката, който е единен орган по управление на подземните богатства.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Компетентен орган по **чл. 5, т. 2** е Министерският съвет, който оправомощава министъра на енергетиката да сключи договор за търсене и проучване или за проучване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Компетентен орган по **чл. 5, т. 3** е Министерският съвет, който оправомощава министъра на енергетиката да сключи договор за добив на подземни богатства.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

(5) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Министерският съвет определя държавната политика по управление на подземните богатства с цел устойчивото развитие на страната, националната сигурност и привличането на инвеститори и приема Национална стратегия за развитие на минната индустрия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката:

1. разработва и след съгласуване с други заинтересовани министерства, ведомства и организации внася за приемане от Министерския съвет стратегията по ал. 1;

2. координира, провежда обществени поръчки за определяне на изпълнител и възлага изпълнението на инвестиционни и други проекти за геоложко и геоекологично изучаване на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море;

3. управлява Националния геоложки фонд;

4. организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данните по **чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър**, както и създаването и поддържането на специализирани карти, регистри и информационна система въз основа на тези данни и въз основа на данни от кадастъра за:

а) разрешенията за търсене и проучване и за проучване;

б) откритията и находищата на подземни богатства;

в) предоставените концесии за добив на подземни богатства;

г) разрешителните за управление на съоръжения за минни отпадъци;

5. издава удостоверения за регистрирани открития на находища;

6. организира създаването и поддържането на Национален баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства за всички видове подземни богатства по **чл. 2**;

7. (изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) извършва предвидените в този закон действия, включително като провежда конкурси и търгове, води преговори и дава разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1, 2 и 4 - 8** след одобрение от Министерския съвет и сключва договори в случаите, определени с този закон;

8. създава необходимата организация и прави предложения пред Министерския съвет за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства по **чл. 2** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море, както и за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване на нефт и природен газ и сключва договори в случаите, определени с този закон;

9. контролира изпълнението на задълженията на титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване по сключените от него договори по този закон;

10. създава необходимата организация и прави предложения пред Министерския съвет за предоставяне на концесии за добив на подземни богатства по **чл. 2**;

11. (изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) провежда търгове, води преговори в съответствие с решението на Министерския съвет за предоставяне на концесията за добив и сключва концесионни

договори в случаите, определени с този закон;

12. контролира изпълнението на задълженията на концесионерите по сключените по този закон договори;

13. предоставя права за управление на минни отпадъци по реда на част първа, глава осма;

14. в качеството си на компетентен орган по прилагането на [Директива 2006/21/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на [Директива 2004/35/ЕО](#) изготвя и предоставя на Европейската комисия предвидените в директивата доклади;

15. упражнява други правомощия, възложени му с нормативен акт.

Глава трета.

ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА ЗА ГЕОЛОЖКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Геоложките изследвания в Република България, финансирани с държавни средства, се възлагат по реда на [Закона за обществените поръчки](#) и въз основа на стратегията по [чл. 7, ал. 1](#).

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министерството на енергетиката разработва и финансира приоритетната тематика и свързаните с нея годишни задачи в областта на геологията.

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Цялата придобита геоложка информация, както и създаденият интелектуален продукт стават собственост на държавата и се предават за съхраняване и използване в Националния геоложки фонд.

Глава четвърта.

ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Геоложка информация е съвкупността от всички сведения и данни, получени в процеса на геоложките изследвания, търсенето, проучването и добива на подземни богатства, която подлежи на предаване, приемане, обработка и съхранение.

(2) Според вида на информационния носител геоложката информация може да се квалифицира на натурална и оригинална, като:

1. натуралната геоложка информация се носи от натурални информационни носители - образци на скали и минерални суровини от естествени разкрития и геологопроучвателни разработки, сондажна ядка, шлифи, лабораторни проби и други;

2. оригинална геоложка информация са сведенията и данните, получени в процеса на изпълнение на геоложки задачи, които се съхраняват на хартиени, прозрачни, магнитни и оптични носители, както и на различни твърдотелни памети.

(3) Според метода на съхранение на геоложките сведения и данни информацията може да бъде печатна и цифрова (дигитална), като:

1. печатната геоложка информация представлява текстове, графики, таблици, разрези, карти,

планове и други;

2. цифровата (дигиталната) геоложка информация са цифрови геоложки сведения и данни, които могат да се обработват, записват, съхраняват и възпроизвеждат чрез компютърни устройства и системи.

(4) Според степента на изпълнение на геоложките задачи геоложката информация се класифицира на първична, междинна и окончателна, като:

1. първична информация е съвкупността от първичните данни от натуралната информация независимо от информационните носители; тя е основа за получаване на междинна и окончателна информация;

2. междинна информация са неокончателните данни, които подлежат на допълнителна обработка и се съхраняват до получаване на окончателната информация;

3. окончателна информация са данни, които отразяват изпълнението на геоложките проучвания, технологичните изследвания, научноизследователските работи и други; окончателната информация може да се съхранява на различни по вид информационни носители.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешение за търсене и проучване и за проучване, концесионерите и изпълнителите на обществени поръчки за геоложки изследвания са длъжни да:

1. водят пълна и подробна документация за геоложките изследвания и другите дейности по предоставените разрешения или концесии и да я представят за проверка в съответствие с условията на сключените договори;

2. отчитат резултатите от геоложките проучвания и другите дейности по предоставените разрешения или концесии чрез междинни отчети и окончателен доклад;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) предоставят на министъра на енергетиката придобития веществен материал след приключване на геоложките изследвания, свързани с него;

4. събират, идентифицират, съхраняват и документират минералното разнообразие в предоставените им площи и обекти;

5. водят и съхраняват документация за дейностите по управление на минните отпадъци и съоръжението за минни отпадъци до закриването му и да я представят за проверка на компетентния орган, когато действат като оператори на съоръжения за минни отпадъци.

(2) Резултатите от геоложките изследвания, търсещо-проучвателните и концесионните дейности, тяхното интерпретиране и оценката на постигнатите цели се отразяват в геоложки доклади.

(3) Изискванията към информацията и документацията, получени в резултат на дейностите, извършвани по този закон, се уреждат с акт на Министерския съвет.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) За срока на действие на разрешенията за търсене и проучване и за проучване или на концесиите за добив информацията и документацията по **чл. 13** е собственост на министъра на енергетиката, и на титуляря на разрешението или на концесионера. Съсобствениците са длъжни да осигурят поверителност на информацията по време на нейното събиране, съхраняване, предаване и ползване съгласно условията на сключения договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Копия от информацията по ал. 1, получена в резултат на дейностите по търсене, проучване и добив, се предоставят за съхранение в Националния геоложки фонд от титуляря на разрешението или от

концесионера.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Цялата информация по **чл. 13** се предава от титуляря на разрешението или концесионера в Националния геоложки фонд в 45-дневен срок от прекратяването на разрешението или концесията и става собственост на българската държава.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Информацията и документацията за подземните богатства, придобита до или след влизането в сила на закона, се предава като държавна собственост в Националния геоложки фонд.

Чл. 15а. (Нов - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) (1) Информацията и документацията, отнасящ се до подземни води, придобита във връзка с изпълнение на дейностите по този закон, се споделя със съответните басейнови дирекции.

(2) Басейновите дирекции и Националният геоложки фонд създават обща база данни за управление, съхранение и достъп до информация и документация, отнасяща се до подземни води, придобита или използвана във връзка с изпълнение на дейностите по този закон.

(3) Условието и редът за предоставяне на данните по ал. 2 се определят по реда на **чл. 16, ал. 3** и наредбата по **чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите**.

Глава пета.

НАЦИОНАЛЕН ГЕОЛОЖКИ ФОНД (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 16. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката поддържа Национален геоложки фонд, който събира, обработва, съхранява и предоставя за ползване срещу заплащане геоложката информация от изследвания и други дейности, свързани с търсенето, проучването и добива на подземни богатства по **чл. 13**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) В Националния геоложки фонд се създават и поддържат специализирани информационни системи за данните от геоложките изследвания, търсенето, проучването и добива на подземни богатства.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Функциите на Националния геоложки фонд и условията и редът за ползване на информацията в него от съответните потребители се регламентират с акт на Министерския съвет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) Министърът на енергетиката има право да изисква и да получи цялата налична геоложка и хидрогеоложка информация, налична при органите по управление на водите.

Глава шеста.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КАРТИ И РЕГИСТРИ НА РАЗРЕШЕНИЯТА ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 47 ОТ 2002 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данните по **чл. 32, ал. 1, т. 1 ЗКИР** за разрешенията за търсене и проучване и за проучване, предоставени при условията и по реда на закона, и създаването на специализирани карта и регистър и информационна система въз основа на тези данни, както и въз основа на данни от кадастъра.

Чл. 18. (1) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишен текст на чл. 18 - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) Министерството на енергетиката организира създаването и поддържа специализирана карта и регистър на концесиите за добив, предоставени при условията и по реда на този закон.

(2) (Нова - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) За всяка предоставена концесия се открива и поддържа партида в Националния концесионен регистър при условията и по реда на **Закона за концесиите**.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Специализираните карти на площите за търсене и проучване и за проучване и на концесионните площи и регистрите на разрешенията за търсене и проучване и за проучване и на концесиите за добив на подземни богатства се създават и водят при условия и по ред, определени от Министерския съвет, при спазване изискванията на **глава четвърта от Закона за кадастъра и имотния регистър**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Специализираните карти и регистри са публични, поддържат се на **интернет страницата** на Министерството на енергетиката и всички лица имат право да получават официални преписи и извлечения от тях.

Глава седма.

НАЦИОНАЛЕН БАЛАНС НА ЗАПАСИТЕ И ОЦЕНКА НА РЕСУРСИТЕ. РЕГИСТЪР НА ОТКРИТИЯТА И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КАРТА И РЕГИСТЪР НА НАХОДИЩАТА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 47 ОТ 2002 Г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката съставя и води:

1. Национален баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1**;
2. специализирани карта и регистър на находищата на подземните богатства по **чл. 2, ал. 1**;
3. регистър на откритията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Националният баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства, наричан по-нататък "Националният баланс", се изготвя ежегодно по данни за състоянието и изменението на запасите и ресурсите, предоставени от изпълнителите на обществени поръчки за геоложки изследвания, от титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и от концесионерите.

(3) Запасите и ресурсите на находищата на подземни богатства, включени в Националния баланс, се отчитат в съответствие с утвърдени от Министерския съвет класификации на запасите и ресурсите на подземни богатства.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В специализираните карта и регистър на находищата на подземни богатства се отразяват всички находища на подземни богатства, установени в резултат на извършени геологопроучвателни дейности, с доказани и утвърдени запаси или запаси и ресурси, за които има изготвени и заведени в Националния геоложки фонд геоложки доклади, включително откритията на находища.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В регистъра на откритията се регистрират открития, направени:

1. (доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) при изпълнение на задачи по геоложки изследвания, възложени по реда на **Закона за обществените поръчки**;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) от титуляри на разрешения за търсене и проучване и за проучване;

3. (нова - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) от концесионери по предоставени концесии за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) Не се вписва в регистъра откритие, заявено от лице, което не е титуляр или няма разрешение за търсене и проучване или за проучване или разрешението не е вписано в регистъра по **чл. 17** или заявлението за регистриране на откритие не е подадено в срок, или не е концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Откритията по ал. 5 се регистрират след разглеждане и приемане на внесените геоложки доклади с изчислени запаси или запаси и ресурси от специализирана експертна комисия, назначена от министъра на енергетиката.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката одобрява правила за състава и работата на специализираната експертна комисия.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Откритието на подземно богатство, направено в резултат на геоложки изследвания по смисъла на **чл. 8**, не поражда права по **чл. 29, ал. 1** за откривателя.

(10) Дейността по изготвянето и воденето на Националния баланс се урежда с акт на Министерския съвет.

(11) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Комисията по ал. 7 разглежда и приема геоложки доклади за извършено преизчисляване на запаси или запаси и ресурси на подземни богатства, изготвени от концесионери след извършено допроучване по **чл. 34, т. 3** в границите на находището.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Откритията се регистрират като:

1. геоложко откритие;
2. търговско откритие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Геоложкото откритие е резултат от дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства, поражда права за титуляря по **чл. 31, ал. 5** и заявлението за неговото регистриране съдържа:

1. описание по местоположението на откритието;
2. координати на крайните и характерните точки на площта, включваща откритието;
3. конкретните подземни богатства, които са установени с откритието, и групата по **чл. 2, ал. 1**, към която принадлежат;
4. качествени характеристики на подземните богатства;

5. предварителна оценка на потенциала на откритието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) Търговското откритие е резултат от дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства, или по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ поражда права за концесия и заявлението за неговото регистриране съдържа:

1. описание на местоположението на откритието;
2. координати на крайните и характерните точки на площта, включваща откритието;
3. конкретните подземни богатства, които са установени с откритието, и групата по **чл. 2, ал. 1**, към която принадлежат;
4. качествени характеристики на подземните богатства;
5. технико-икономическа оценка на запасите;
6. предлагани технологии за добив и преработка на подземните богатства и техните предварителни технически характеристики;
7. писмено становище от компетентния орган по околна среда за приложима процедура по реда на **глава шеста от Закона за опазване на околната среда** за инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства от находището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) Обявяването на откритието за геоложко или за търговско откритие се извършва със заявлението по ал. 2 или 3 от лицата по **чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3** до министъра на енергетиката. Когато заявлението не отговаря на изискванията, министърът на енергетиката или упълномощено от него длъжностно лице в срок до 15 дни от подаване на заявлението уведомява писмено заявителя за допуснатите нередовности и дава указания и срок за тяхното отстраняване.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) Заявленията по ал. 2 и 3 се внасят от титулярите на разрешения, а за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8** - от концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** заедно с геоложки доклад за резултатите от извършените проучвания и изчислените запаси и/или ресурси съгласно наредба за геолого-техническата документация на проучвателните и миннодобивните обекти.

(6) Комисията по **чл. 20, ал. 7** разглежда геоложките доклади по ал. 5 в тримесечен срок от тяхното внасяне и изготвя протокол.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице в 15-дневен срок:

1. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) от датата на изготвяне на протокола по ал. 6 го утвърждава, извършва регистрацията и издава на лицето по **чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3** удостоверение за направено геоложко откритие;

2. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) след предоставяне от лицето по **чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3** на влязло в сила решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), издадено по реда на **Закона за опазване на околната среда**, с което се одобрява осъществяването, или на решение да не се извършва ОВОС на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземните богатства, утвърждава протокола по ал. 6, извършва регистрацията и издава на титуляря

удостоверение за направено търговско откритие.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Министърът на енергетиката или определено от него длъжностно лице от състава на министерството мотивирано отказва регистрацията на откритието, когато:

1. заявлението не отговаря на изискванията на ал. 2 и 3 и нередовностите не са отстранени по реда на ал. 4;

2. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) внесеният от лицето по **чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3** геоложки доклад е разгледан и не е приет от комисията по **чл. 20, ал. 7**;

3. има влязло в сила решение по ОВОС, с което не се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства;

4. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) е налице някое от обстоятелствата по **чл. 20, ал. 6**.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите на отказ по ал. 8 внесените заявления по ал. 2 или 3 се връщат на лицата, които са ги подали, а геоложките доклади по ал. 5 се завеждат в Националния геоложки фонд за съхранение и ползване.

(10) Отказът да се извърши регистрация на откритието по чл. 21, ал. 1 подлежи на обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 22. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите са длъжни ежегодно или при поискване, но не повече от два пъти годишно да предоставят на министъра на енергетиката информация за състоянието и изменението на запасите и ресурсите в предоставените площи и находища, както и необходимата информация и документация по **чл. 13** за проверка на тяхната достоверност.

Глава осма.

УПРАВЛЕНИЕ НА МИННИТЕ ОТПАДЪЦИ (НОВА - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) Управлението на минните отпадъци се осъществява въз основа на одобрен от министъра на енергетиката план за управление на минните отпадъци, включващ необходимите мерки за предотвратяване, намаляване или ограничаване на отрицателното им въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността на хората и човешкото здраве.

(2) Мерките по ал. 1 се основават на най-добрите налични техники, като се вземат предвид техническите характеристики на съоръжението за минни отпадъци, географското му местоположение и местните условия на околната среда.

(3) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя съобразно принципа за устойчиво развитие.

(4) Планът за управление на минните отпадъци има за цел:

1. предотвратяване или намаляване образуването на минни отпадъци и на тяхната вредност при отчитане на:

а) управлението на минните отпадъци при проектирането и избора на технология за добив и първична преработка на подземни богатства;

б) промените, които минните отпадъци могат да претърпят при увеличаване на тяхната повърхнина и излагането им на условията над земята;

в) връщането на минните отпадъци обратно в отработените пространства, доколкото това е технически възможно, икономически изгодно и благоприятно за околната среда съобразно нормативните изисквания за опазването ѝ;

г) връщането обратно на горния почвен слой след закриване на съоръжението за минни отпадъци или ако това не е практически възможно - повторното използване на горния почвен слой на друго място;

д) използването на вещества с по-ниска степен на опасност при първичната преработка на подземните богатства при спазване изискването на **чл. 87, ал. 2, т. 4**;

2. оползотворяване на минните отпадъци чрез рециклиране, повторно използване или използване за специфични цели, доколкото това е благоприятно за околната среда съобразно нормативните изисквания за опазването ѝ;

3. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) третиране и обезвреждане на минните отпадъци;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) гарантиране на безопасното депониране на минните отпадъци чрез предвиждане в проектите по **чл. 82** и изпълнение на дейности и мероприятия за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжения за минни отпадъци в съответствие с плана за управление на минните отпадъци:

а) които обезпечават минимален и ако е възможно - впоследствие никакъв мониторинг, контрол и управление на вече закритото съоръжение за минни отпадъци;

б) изпълнението на които води до предотвратяване или минимизиране на дългосрочни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве;

в) изпълнението на които гарантира дългосрочна геотехническа стабилност на надземните съоръжения за минни отпадъци.

(5) Минните отпадъци престават да бъдат такива, след като са преминали през процес на оползотворяване, за което е необходимо да отговарят на следните условия:

1. за използването им за специфични цели е налична възприета практика;

2. за тях има пазар или търсене;

3. отговарят на техническите изисквания за специфичните цели и са в съответствие с нормативните изисквания и стандарти, приложими за тях;

4. употребата им няма да доведе до отрицателно въздействие върху околната среда или човешкото здраве.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Минните отпадъци се класифицират по ред, определен с наредбата по **чл. 22к**, съгласно кодовете в **приложение № 1 към Наредба № 2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците** (ДВ, бр. 66 от 2014 г.) според степента на риска за околната среда и/или човешкото здраве въз основа на качествената им характеристика и състав, както следва:

1. незамърсени почви, инертни отпадъци, неопасни отпадъци от проучването и отпадъци от добива и преработката на торф;

2. неопасни неинертни отпадъци;

3. опасни отпадъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Минните отпадъци се депонират и съхраняват на определени за целта площадки или в съоръжения за минни отпадъци, чието местоположение, конструкция и управление предотвратяват или максимално намаляват отрицателното им въздействие върху компонентите на околната среда и/или човешкото здраве, без

да причиняват безпокойство чрез шум или миризми и без да влияят отрицателно на места от особен интерес.

(3) Не се допуска насипването или депонирането на минни отпадъци на места извън посочените в ал. 2 съоръжения, както и изоставянето на съоръженията без надзор и контрол.

(4) Съоръженията за минни отпадъци се категоризират според степента на тяхната опасност и риска за околната среда и човешкото здраве, като:

1. (изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) съоръжения "категория "А" са съоръжения за минни отпадъци, които в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария, или такива, в които са депонирани опасни отпадъци по ал. 1, т. 3 над определения праг, или които съдържат опасни вещества или смеси по смисъла на **Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси** извън допустимите норми;

2. (изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) съоръжения "категория "Б" са всички останали съоръжения за минни отпадъци.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Категорията на съоръжението за минни отпадъци се определя при условията и по реда на наредбата по **чл. 22к** чрез оценка на риска въз основа на качествената характеристика и състава на минния отпадък, включително на промените му в резултат на възможни вторични въздействия, на степента на стабилност на съоръжението според неговите технически характеристики, на неговия настоящ и бъдещ размер и на местоположението му.

(6) Отработените пространства, образувани в резултат на подземен или открит добив на подземни богатства, в които минните отпадъци се връщат като запълващ материал, не са съоръжения за минни отпадъци.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) При връщане на минните отпадъци в отработените пространства с рекултивационни и конструкционни цели, независимо дали са генерирани от открит или подземен добив, се предприемат подходящи мерки за:

1. осигуряване на стабилност на минните отпадъци в съответствие с изискванията на **чл. 22и, ал. 1**;

2. предотвратяване на замърсяването на почвата и на повърхностните и подземни води в съответствие с наредбата по **чл. 22к**;

3. гарантиране на мониторинг на минните отпадъци и на отработените пространства в съответствие с изискванията на **чл. 22л, ал. 3 и 4**.

(8) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Когато за запълването на отработените пространства се използват други отпадъци освен минните отпадъци, се прилагат **Законът за опазване на околната среда, Законът за управление на отпадъците** и подзаконовите нормативни актове за тяхното прилагане.

Чл. 22в. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Титулярите на разрешение и концесионерите, от чиято дейност се формират минни отпадъци, както и всяко физическо или юридическо лице, в чието държане те се намират, отговарят за управлението на минните отпадъци в съответствие с изискванията на този закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Лицата по ал. 1 са длъжни да предприемат за своя сметка всички необходими мерки в съответствие с изготвен от тях и одобрен план за управление на минните отпадъци.

(3) Лицата по ал. 1 могат да възложат задълженията по управлението на минните отпадъци на трето лице чрез договор, при условие че то притежава необходимата квалификация, познания и технически възможности за осъществяване на дейностите по управление на минни отпадъци.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Лицата по ал. 1, а в случай на възлагане чрез договор, и тези по ал. 3 са оператори на съоръжения за минни отпадъци.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) С оглед удостоверяване изпълнението на условията на разрешителното и на плана за управление на минните отпадъци, предоставяне на обобщена информация за минните отпадъци и докладване състоянието на съоръжението за минни отпадъци операторите предоставят ежегодно до 31 март на министъра на енергетиката отчет, изготвен съгласно изискванията на наредбата по **чл. 22к**, в който задължително се включват резултатите и изводите от провеждания собствен мониторинг.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) След закриването, рекултивацията на засегнатите земи и последващия мониторинг на съоръженията за минни отпадъци минните отпадъци се предават на областния управител на областта, на чиято територия се намират.

Чл. 22г. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Всяка дейност, пораждаща минни отпадъци, се осъществява само с одобрен план за управление на минните отпадъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишна ал. 1, изм. и доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) За дейности по управление на отпадъци по **чл. 22б, ал. 1, т. 1 и 2**, съхранявани в съоръжения от категория "Б", се изисква одобрен план за управление на минните отпадъци.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишна ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) За дейности по управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория "А", се изисква разрешително, включващо одобрен план за управление на минните отпадъци, издадено от министъра на енергетиката.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Когато инвестиционното предложение за дейности, пораждащи минни отпадъци, подлежи на процедура по реда на **глава шеста от Закона за опазване на околната среда**, в инвестиционното предложение задължително се включва предложението за управление на минните отпадъци.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя от оператора съгласно изискванията на наредбата по **чл. 22к** и съдържа най-малко:

1. мотивирано предложение за категория на съоръжението по **чл. 22б, ал. 4**, както и:

а) за съоръжение от категория "А" - разработена политика за предотвратяване на големи аварии, система за управление на безопасността и вътрешен аварийен план;

б) за съоръжение от категория "Б" - доклад за оценка на риска с мотиви, че съоръжението не трябва да бъде определяно като категория "А", както и идентифициране на възможните опасности от авария;

2. характеристика и прогнозно количество на минните отпадъци, които ще се образуват по време на проучването, добива, първичната преработка и складирането на подземните богатства;

3. описание на дейността, пораждаща минните отпадъци, както и всяка последваща преработка, на която те се подлагат;

4. описание на възможните рискове за околната среда и човешкото здраве, както и превантивните мерки за минимизиране на въздействието върху околната среда по време на функционирането и след закриването на съоръжението за минни отпадъци, включително за изпълнение на изискванията на **чл. 22и, ал. 1, т. 1 - 4, 6 и 7**;

5. процедури за контрол и мониторинг в изпълнение на **чл. 22б, ал. 7 и 8** и на приложимите

изисквания на **чл. 22и, ал. 1, т. 5**;

6. план за закриване на съоръжението, предвиждащ рекултивация на земята, засегната от съоръжението, процедури след закриването и мониторинга в съответствие с **чл. 22л**;

7. мерки за предотвратяване влошаването на състоянието на водите в съответствие с **чл. 118 от Закона за водите** и за предотвратяване и минимизиране на замърсяването на въздуха и почвата съгласно изискванията на наредбата по **чл. 22к**;

8. информация и описание как избраните технологии за добив и първична преработка на подземни богатства ще постигнат целите по **чл. 22а, ал. 4, т. 1**.

(6) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) В плана за управление на минните отпадъци за хвостохранилища с наличие на цианид операторът предлага мерки за намаляване концентрацията на слабокиселинния разложим цианид, използвайки най-добрите налични техники, до възможно най-ниското равнище, но не по-високо от 10 mg/kg. За хвостохранилища, въведени в експлоатация към 1 май 2008 г., концентрацията се намалява поетапно, като не надвишава 50 mg/kg от 1 май 2008 г., 25 mg/kg от 1 май 2013 г. и 10 mg/kg от 1 май 2018 г. По искане на министъра на енергетиката операторът представя доклад за оценка на риска, съобразен със специфичните условия на миннодобивния обект, чрез който доказва, че посочените граници на концентрация не е необходимо да бъдат понижавани повече.

(7) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Заедно с плана за управление на минните отпадъци операторът предоставя на министъра на енергетиката и:

1. влязло в сила решение по ОВОС, издадено по реда на **глава шеста от Закона за опазване на околната среда**, или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, които съдържат и мотиви, че управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управлението на отпадъците по **Закона за управление на отпадъците**;

2. документи, удостоверяващи квалификацията, познанията и техническите възможности за извършване на дейностите по управлението, които стават неразделна част от плана за управление на минните отпадъци след одобрението му;

3. програма за обучение на персонала, която става неразделна част от плана за управление на минните отпадъци след одобрението му и чието изпълнение се отчита едновременно с изпълнението на плана в съответствие с **чл. 22в, ал. 5**;

4. договор по **чл. 22в, ал. 3**.

(8) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Когато съоръжението е от категория "Б", документите по ал. 5 и 7 се разглеждат от министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или документите се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(9) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) В срок до два месеца след отстраняване на пропуските по ал. 8 или от повторното внасяне на документите по ал. 5 и 7 министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява или мотивирано отказва да одобри плана за управление на минните отпадъци.

(10) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява представения план за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията по ал. 5 и 7;

2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управлението на отпадъците по **Закона за управление на отпадъците**, удостоверение с документа по ал. 7, т. 1, издаден от съответния компетентен орган.

(11) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Планът за управление на минните отпадъци се преразглежда на всеки 5 години или когато:

1. са настъпили съществени промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;
2. е постъпило предложение от оператора за изменение и допълнение на одобрения план;
3. резултатите от проверките на министъра на енергетиката или на оправомощено от него длъжностно лице във връзка с изпълнението на одобрения план налагат това;
4. резултатите от мониторинга налагат това;
5. са настъпили съществени изменения в най-добрите налични техники.

(12) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Редът за разработване и за преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци се определя с наредбата по **чл. 22к**.

Чл. 22д. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) Когато съоръжението е от категория "А", операторът подава заявление по образец до министъра на енергетиката за издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория "А". Към заявлението се прилагат:

1. документи, удостоверяващи самоличността на кандидата - за физически лица;
2. документ, удостоверяващ, че кандидатът има права за търсене и проучване или за проучване, или за добив на подземни богатства, или е упълномощен от лице, притежаващо такива права;
3. предложение за местоположение на съоръжението и други алтернативни варианти за местоположение, отразени на план с нанесени подземни и надземни комуникации, водни обекти, санитарно-охранителни зони, сгради и други;
4. инженерно-геоложки, хидрогеоложки, хидроложки, хидрохимични, сеизмични и морфоложки данни за района, в който ще бъде разположено съоръжението;
5. план за управление на минните отпадъци, изготвен съобразно изискванията по **чл. 22г**;
6. мерки за предотвратяване на големи аварии и аварийен план;
7. предложение за финансово обезпечение по **чл. 22з**;
8. доказателства, че кандидатът притежава необходимите за дейността квалификация, познания и технически възможности;
9. мотивирано предложение за срока на разрешителното съгласно **чл. 22е, ал. 1**;
10. декларацията относно данните, които според оператора представляват търговска тайна и не трябва да са част от публичния регистър по **чл. 22е, ал. 6**.

(2) Заявлението и документите по ал. 1 се разглеждат в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) След отстраняване на пропуските и/или допълване на предоставената информация и не по-късно от два месеца след провеждане на процедурата по **чл. 22ж** министърът на енергетиката или определено от него длъжностно лице от състава на министерството одобрява плана за управление на минните отпадъци по ал. 1, т. 5 и издава разрешително или отказва мотивирано да одобри плана за управление на минните отпадъци и да издаде разрешително.

(4) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешително за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията по ал. 1;
2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управление на отпадъците по **Закона за управление на отпадъците**, удостоверение с документа по **чл. 22г, ал. 7, т. 1**, издаден от съответния компетентен орган;
3. планът за управление на минните отпадъци идентифицира опасностите от големи аварии и те ще бъдат взети предвид при проектирането, изграждането, експлоатацията и поддръжката,

закриването и последващия мониторинг на съоръжението за минни отпадъци с оглед предотвратяване на такива аварии и ограничаване на отрицателното въздействие за човешкото здраве и/или околната среда, включително трансграничните въздействия.

Чл. 22е. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1)
Срокът на разрешителното по **чл. 22д, ал. 3** се определя от министъра на енергетиката по мотивирано предложение на оператора на съоръжението за минни отпадъци.

(2) Разрешителното се преразглежда на всеки 5 години или когато:

1. са настъпили съществени промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;
2. е постъпило предложение от оператора за изменение и допълнение на одобрения план;
3. резултатите от проверките на министъра на енергетиката или на оправомощено от него длъжностно лице във връзка с изпълнението на одобрения план налагат това;
4. резултатите от мониторинга налагат това;
5. са настъпили съществени изменения в най-добрите налични техники.

(3) При преразглеждане на разрешителното министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното или от актуализирането им.

(4) Издаденото разрешително, както и неговите изменения се оповестяват чрез публикуване на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката в 14-дневен срок от датата на издаването, а в случаите на трансгранични въздействия се изпращат и на държавите - членки на Европейския съюз, засегнати от дейността на съоръжението за минни отпадъци. В същия срок писмено се уведомява и заявителят.

(5) Заинтересованите лица могат да обжалват издаденото разрешително или неговите изменения по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#) в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 4.

(6) Министърът на енергетиката поддържа публичен регистър на операторите и на издадените по **чл. 22д, ал. 3** разрешителни.

Чл. 22ж. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1)
(Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Не по-късно от 10 дни след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по **чл. 22д, ал. 1** министърът на енергетиката или определено от него длъжностно лице от състава на министерството уведомява обществеността, като публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката информация:

1. за заявлението за издаване на разрешително;
2. че решението, засягащо дадено заявление за издаване на разрешително, подлежи на консултация между засегнатите държави - членки на Европейския съюз - в случай на възможни трансгранични ефекти;
3. за компетентния орган, който е отговорен за вземането на решението, имената, длъжността и начин за връзка с лицата, от които може да се получи информация, свързана с постъпилото заявление за издаване на разрешително, имената, длъжността и начин за връзка с лицата, на които може да се представят становища, коментари и въпроси, както и график за представянето им;
4. за възможните решения;
5. за основанията за преразглеждане - в случай на преразглеждане на дадено разрешително или на условията по него;
6. за сроковете и местата, както и средствата за предоставяне на допълнителна информация в

хода на процедурата;

7. за условията за участие на засегнатата общественост в процедурата по издаване на разрешителното.

(2) Публикуваната информация по ал. 1 не трябва да съдържа лични данни и/или данни, които операторът е посочил, че представляват негова търговска тайна.

(3) Сроковете по ал. 1, т. 6 трябва да са достатъчни, но не по-кратки от 30 дни и не по-дълги от 90 дни, за да може засегнатата общественост да се запознае с всяка информация, станала налична след уведомяването по ал. 1, която е от значение за издаване на разрешителното, включително постъпилите становища, коментари и въпроси по ал. 1, т. 3 и резултатите от консултациите по ал. 4.

(4) При вероятност съоръжението за минни отпадъци от категория "А", за което е открита процедура за издаване на разрешително, да причини съществено въздействие върху околната среда, включително такова, което създава риск за човешкото здраве в друга държава - членка на Европейския съюз, министърът на енергетиката препраща информацията по ал. 1 в 10-дневен срок след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по **чл. 22д, ал. 1** и провежда консултации със засегнатата държава членка. Информацията по ал. 1 се предоставя на държава - членка на Европейския съюз, за провеждане на консултации и при постъпило искане от нейна страна.

(5) Становищата, коментарите и въпросите по ал. 1, т. 3, както и резултатите от консултациите по ал. 4 се вземат предвид при издаване на разрешителното или неговото изменение.

(6) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Обществеността се уведомява за всяка допълнителна информация, която се отнася до разрешителното по **чл. 22д, ал. 4**, станала известна след публикуването по ал. 1, като информацията се оповестява на интернет страницата на Министерството на енергетиката в 10-дневен срок от узнаването ѝ.

Чл. 22з. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., в сила от 01.05.2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Преди започване на дейностите по разрешителното операторът е длъжен да представи на министъра на енергетиката финансово обезпечение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Финансовото обезпечение по ал. 1 трябва да покрива пълния размер на средствата, необходими за:

1. изпълнение на задълженията на оператора по разрешителното и плана за управление на минните отпадъци, включително за рекултивация на засегнатите земи и за времето след закриването на съоръжението, които към момента на предоставяне на обезпечението не са изпълнени;

2. изпълнение на мерките по вътрешния аварийен план в случай на настъпване на авария на съоръжението за минни отпадъци.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Размерът на обезпечението се определя съгласно наредбата по **чл. 22к** според вероятното въздействие на съоръжението върху околната среда, характеристиката на минните отпадъци и бъдещото ползване на рекултивираната земя. Размерът на обезпечението трябва да е достатъчен, за да покрие разходите по необходимите възстановителни работи, в случай че се наложи те да бъдат възложени от министъра на енергетиката на трето лице.

(4) Финансовото обезпечение може да бъде осигурявано чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) представяне на безусловна неотменяема банкова гаранция, издадена в полза на министъра на енергетиката;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) откриване на доверителна сметка в банка, посочена от оператора и приемлива за министъра на енергетиката;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) представяне на застрахователна полица, в която министърът на енергетиката е посочен като бенефициент;

4. учредяване на документарен акредитив, средствата от който могат да бъдат усвоявани

единствено за изпълнение на дейностите по ал. 2;

5. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) предоставяне на друго законово обезпечение, съгласувано с министъра на енергетиката;

6. едновременно прилагане на способите по т. 1 - 5 в съотношение, предложено от оператора.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Размерът на финансовото обезпечение се коригира периодично съобразно дейностите по плана за управление на минните отпадъци, които остава да бъдат изпълнени от оператора, като промяната се извършва след приемане на изпълнените дейности, предвидени в плана, при условия и по ред, определени с наредбата по **чл. 22к.**

(6) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката освобождава финансовото обезпечение при закриване на съоръжението, като задържа част от него, достатъчна да гарантира задълженията на оператора след закриване на съоръжението за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, а при необходимост - и за възстановителни мерки, съобразно плана за управление.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Средствата по предоставените финансови обезпечения не могат да са предмет на принудително изпълнение от трети лица.

Чл. 22и. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) При изграждане на ново или при изменение на съществуващо съоръжение за минни отпадъци операторът е длъжен да осигури:

1. разполагане на съоръжението за минни отпадъци на подходящо място съобразно изискванията на действащото законодателство за опазване на човешкото здраве, околната среда и културните ценности, както и в съответствие с геоложките, хидроложките, хидрогеоложките, сеизмичните и геотехническите фактори;

2. проектиране на съоръжението за минни отпадъци, така че да отговаря в краткосрочен и в дългосрочен план на условията за предотвратяване на замърсяването на почвата, въздуха, както и на подземните и повърхностните води, като се вземат предвид изискванията на **Закона за водите** и подзаконовите актове по прилагането му, и за гарантиране ефективното събиране на замърсената вода и инфилтрат;

3. намаляване на ерозията, причинена от водата и вятъра, доколкото това е технически възможно и икономически оправдано - когато това се изисква от разрешителното;

4. подходящо конструиране, управление и поддържане на съоръжението за минни отпадъци за гарантиране на физическата му стабилност и предотвратяване в краткосрочен и в дългосрочен план замърсяването на почвата, въздуха или повърхностните и подземните води, както и за минимизиране, доколкото е възможно, на увреждането на ландшафта;

5. подходящи планове и организация за редовен мониторинг и инспектиране на съоръжението за минни отпадъци от компетентни лица и за предприемане на действия в случай на признаци за нестабилност на съоръжението или замърсяване на водите или почвата;

6. необходимата организация за последваща рекултивация на земята, засегната от съоръжение за минни отпадъци, и закриването на това съоръжение;

7. необходимата организация за изпълнение на задълженията по **чл. 22л, ал. 3 - 5.**

(2) Рекултивацията на земята, засегната от съоръжението за минни отпадъци, обхваща комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени до задоволително състояние, по-специално по отношение на качеството на почвата, дивите растения и животни, естествените местообитания, пресноводните системи, ландшафта и за подходящите полезни ползвания.

(3) За резултатите от мониторинга и инспектирането по ал. 1, т. 5 се съставят протоколи. Протоколите се съхраняват от оператора, който ежегодно представя копия от тях на министъра на енергетиката, а по искане - и на други контролни органи. В случай на смяна на оператора протоколите се предават на отговорното за съоръжението за минни отпадъци лице.

Чл. 22к. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) С наредба на Министерския съвет се определят:

1. специфичните изисквания за управление на минните отпадъци, строителството, експлоатацията и закриването на съоръженията за минни отпадъци, техният технически надзор и мониторинг;
2. условията и редът за характеристика и класификация на минните отпадъци;
3. условията и редът за категоризиране на съоръженията за минни отпадъци;
4. изискванията за разработване и редът за преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци, както и редът за преразглеждане на разрешителното за съоръжение за минни отпадъци от категория "А";
5. критериите за определяне размера на финансовото обезпечение по **чл. 22з**, условията и редът за неговото представяне, както и за коригиране на размера му;
6. редът за извършване на инспекции на съоръженията за минни отпадъци;
7. изискванията към отчета по **чл. 22в, ал. 5**;
8. условията и редът за закриване на съоръженията за минни отпадъци.

Чл. 22л. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) Процедура по закриване на съоръжение за минни отпадъци може да започне:

1. след изпълнение на съгласуван цялостен работен проект по **чл. 83** в частта му относно изграждане и експлоатация на съоръжението за минни отпадъци;
2. по искане на оператора съгласувано с министъра на енергетиката;
3. с мотивирана заповед на министъра на енергетиката.

(2) Съоръжение за минни отпадъци може да бъде смятано за окончателно закрито, когато:

1. операторът писмено е уведомил министъра на енергетиката, че е изпълнил задълженията си, предвидени в цялостния работен проект по **чл. 83** в частта му относно изграждането, експлоатацията и закриването на съоръжението за минни отпадъци, и задълженията си по действащото законодателство в областта по опазване на околната среда, на земеделските земи и горите и на културните ценности, и

2. министърът на енергетиката в тримесечен срок от уведомлението по т. 1 е извършил окончателна проверка на място по ред, определен в наредбата по **чл. 22к**, оценил е всички доклади, представени от оператора, констатирал е на място и/или по предоставени от оператора или от друг контролен орган по **чл. 90** документи, че земята, засегната от съоръжението за минни отпадъци, е била рекултивирана съгласно **чл. 22и, ал. 2**, и е съобщил на оператора одобрението си за закриването.

(3) След закриване на съоръжението за минни отпадъци операторът е отговорен за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, както и за прилагането на мерки в случай на авария за срок, определен от министъра на енергетиката. Срокът се определя по предложение на министъра на околната среда и водите съобразно актуалния доклад за оценка на риска, като се вземат предвид естеството и продължителността на опасността за човешкото здраве и/или за околната среда.

(4) След закриване на съоръжението за минни отпадъци в рамките на срока по ал. 3 операторът е длъжен да контролира физическата и химическата стабилност на съоръжението и да извършва всички други необходими дейности за минимизиране на всяко възможно отрицателно въздействие върху околната среда и по-специално върху състоянието на повърхностните и

подземните води съгласно изискванията на [Закона за водите](#), като:

1. извършва мониторинг на съоръжението, осъществяван чрез изградена и поддържана в изправност контролно-измервателна система;
2. поддържа в изправност съществуващите водоотливни, дренажни, защитни и други необходими съоръжения и осигурява проводимостта на наличните преливни и отвеждащи канали.

(5) Разпоредбите на **чл. 22м, ал. 1 - 4** се прилагат и за времето след закриване на съоръжението за минни отпадъци.

(6) В случай че бъде издадено разрешение за проучване или бъде предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 7** за площ, включваща изцяло или част от закрито съоръжение за минни отпадъци, операторът се освобождава от задълженията си по ал. 1 - 5, както и по **чл. 22м**, като изпълнението им се поема от титуляря на разрешението за проучване или от концесионера.

Чл. 22м. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) В случай на голяма авария операторът незабавно предоставя на министъра на енергетиката и на министъра на околната среда и водите цялата информация, необходима да се прецени и максимално да се ограничи настъпилото или вероятното отрицателно въздействие върху околната среда и да се минимизират отрицателните последици за човешкото здраве.

(2) В случай на авария, засягаща съоръжение от категория "А", за която е вероятно да причини трансграничен ефект, министърът на енергетиката незабавно предоставя на местната общественост и на засегнатата държава - членка на Европейския съюз, информацията по ал. 1.

(3) Операторът е длъжен да уведомява министъра на енергетиката и министъра на околната среда и водите незабавно, както и писмено не по-късно от 48 часа за:

1. всяко събитие, което е вероятно да засегне стабилността на съоръжението за минни отпадъци;
2. всяко въздействие върху околната среда, констатирано в рамките на процедурите за контрол и мониторинг на съоръжението за минни отпадъци; всяка година до 15 май министърът на околната среда и водите предоставя на министъра на енергетиката списък на събитията, съобщени в периода от 1 май на предходната година до 30 април на текущата година, за които е констатирано въздействие върху околната среда и човешкото здраве, както и на дадените предписания.

(4) В случаите по ал. 1, когато е приложимо, операторът на съоръжение от категория "А" привежда в действие вътрешен аварийен план и изпълнява други инструкции от съответния компетентен орган по отношение на мерките, които трябва да бъдат предприети, и поема разходите за тяхното изпълнение.

(5) Министърът на енергетиката съставя, публикува и поддържа на [интернет страницата](#) на министерството актуален списък на закритите съоръжения за минни отпадъци, включително на изоставените, които причиняват сериозни отрицателни въздействия върху околната среда или за които има вероятност в средносрочен или в краткосрочен план да станат сериозна заплаха за човешкото здраве или за околната среда.

(6) Министърът на енергетиката съставя и публикува на [страницата](#) на министерството актуален списък на всички събития, засягащи стабилността на съоръженията за минни отпадъци и оказали въздействие върху околната среда.

Част втора.

ТЪРСЕНЕ, ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА

Глава първа.

РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ

Раздел I.
Общи разпоредби

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

(1) За предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или концесия за добив може да кандидатства всяко физическо или юридическо лице или техни обединения.

(2) Кандидатът не се допуска до съответното производство по предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или концесия за добив, когато е налице някое от следните основания за изключване:

1. (изм. - ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.01.2026 г.) влязла в сила присъда, с която кандидатът или член на неговия управителен или надзорен орган, или лице, което има правомощия да представлява, да взема решения или да упражнява контрол на тези органи, е осъден за престъпление по **чл. 114а - 114г, чл. 159а - 159г, чл. 192а, чл. 212, ал. 3, чл. 240а, чл. 248а, чл. 253, чл. 253а, чл. 254б, чл. 301 - 302а, чл. 304 - 305а, чл. 307, чл. 321 и чл. 321а от Наказателния кодекс**, или влязла в сила присъда или друг съдебен акт за аналогично престъпление в друга държава - членка на Европейския съюз, или трета държава;

2. влязъл в сила съдебен или административен акт, с който е установено, че кандидатът не е изпълнил задължения по смисъла на **чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** и лихвите по тях в Република България, или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;

3. влязъл в сила акт, с който е наложено административно наказание по реда на този закон, за последната една година преди подаване на заявлението за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или за концесия за добив;

4. допуснато от кандидата неизпълнение на задължение по договор за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства, което е довело до прекратяване на съответния договор;

5. регистрация на кандидата или на свързани с него лица в юрисдикция с преференциален данъчен режим по смисъла на **§ 1, т. 64 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане**;

6. обявена несъстоятелност или ликвидация, или открито производство по несъстоятелност на кандидата, или наличие на сходна процедура съгласно законодателството на държавата, в която е установен.

(3) Обстоятелствата по ал. 2, т. 1, 2, 5 и 6 се удостоверяват с декларация. За наличието на обстоятелства по ал. 2, т. 3 и 4 се извършва служебна проверка.

(4) Основание за изключване по ал. 2 не се прилага, когато:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 съответното лице е реабилитирано, както и когато са изтекли или до приключване на съответното производство ще изтекат 5 години от изтърпяване на наложеното наказание и кандидатът е представил доказателства, че са платени дължимите обезщетения за вредите, които са резултат от престъплението;

2. в случаите по ал. 2, т. 2:

а) са изтекли или до приключване на съответното производство ще изтекат 5 години от

влизането в сила на съответния акт и кандидатът е представил доказателства, че е изпълнил задълженията, включително за начислени лихви или глоби, или

б) срокът по буква "а" не е изтекъл, но кандидатът е представил доказателства, че:

аа) е изпълнил задълженията си, като е платил, или че е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията, включително за начислени лихви или глоби, или

бб) е уведомен за точния размер на задълженията, дължими вследствие на нарушението, в момент, в който не е бил в състояние да вземе мярка по буква "а" преди изтичането на срока за подаване на заявлението;

3. в случаите по ал. 2, т. 5 кандидатът е представил доказателства, че е налице някое от обстоятелствата по **чл. 4 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици.**

4. (нова - ДВ, бр. 17 от 2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 6 кандидатът е представил доказателства, че не е преустановил дейността си и е в състояние да изпълни съответния договор съгласно законодателството за продължаване на стопанската дейност, приложимо в държавата, в която е установен.

(5) Преди сключването на договор за търсене и проучване или за проучване, или за концесия лицето, определено за титуляр или за концесионер, предоставя на министъра на енергетиката документи, удостоверяващи липсата на обстоятелства по ал. 2, т. 1, 2, 5 и 6. Не се изисква предоставяне на документи, когато информацията за обстоятелства по ал. 2, т. 1, 2, 5 и 6 е достъпна чрез публичен безплатен регистър или достъпът до нея се предоставя по служебен път.

(6) Алинеи 2 - 4 се прилагат и за всеки един от участниците в обединението.

Чл. 23а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Кандидатът за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или концесия за добив трябва да отговаря на минималните изисквания за финансови, технически и професионални възможности, необходими за извършване на дейностите, предвидени в работната програма или в плана за разработка на находището - при предоставяне по право на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив, или определени в конкурсните или в тръжните книга - в останалите случаи.

(2) За доказване на финансови, технически и професионални възможности кандидатът може да ползва ресурсите на трето лице, когато докаже, че за третото лице не е налице основание за изключване по **чл. 23, ал. 2**, включително че при изпълнението на договора за търсене и проучване или за проучване, или договора за концесия за добив ще има на разположение ресурсите на третото лице.

(3) Финансовите възможности на кандидата трябва да осигуряват финансов ресурс, необходим за извършването на дейностите по разрешението или извършването на дейностите по концесията, за не по-малко от 5 години от влизането в сила на договора за концесия, включително заплащане на концесионно плащане, и се доказват чрез един или няколко от следните документи:

1. удостоверения от банкова или кредитна институция;
2. годишни финансови отчети или части от тях;
3. доказателства за поетия от третото лице ангажимент да предостави необходимия

финансов ресурс при изпълнение на съответните дейности.

(4) Техническите възможности на кандидата трябва да осигуряват активи, необходими за изпълнение на дейностите по разрешението или концесията, и се доказват с един или няколко от следните документи:

1. договор или друг документ, удостоверяващ изискуемите технически възможности;
2. извлечение от съответните счетоводни сметки.

(5) Професионалните възможности на кандидата трябва да осигуряват участието на лица, които да отговарят за извършването на дейностите по разрешението или концесията, достатъчно като

брой, с квалификация и с опит в областта на геологията и/или минното дело, за да се осигури качествено изпълнение на дейностите, и се доказват с предоставянето на:

1. договор или друг документ, който доказва поетите от лицата задължения за извършване на дейностите по разрешението или концесията, и
2. професионална автобиография.

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Физическо или юридическо лице или техни обединения, за което не е налице основание за изключване по **чл. 23, ал. 2** и отговаря на изискванията на **чл. 23а, ал. 1**, може да получи повече от едно разрешение или концесия за добив.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) В случаите по ал. 1 за изпълнение на дейностите по всяко разрешение и/или концесия се сключват отделни договори с министъра на енергетиката.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) За дадена площ може да се предоставят повече от едно разрешение за търсене и проучване или за проучване, или повече от една концесия за добив, при условие че те се предоставят за различни групи подземни богатства, дейностите по едното разрешение или концесия не пречат за изпълнението на дейностите по друго разрешение или концесия и е получено съгласие от всеки действащ титуляр или концесионер.

(2) За ограничаване натовареността на територията на страната с миннодобивна дейност Министерският съвет по мотивирано предложение на министъра на енергетиката може да приеме решение за ограничаване издаването на разрешения за търсене и проучване или за проучване за общоразпространените подземни богатства за определен срок.

Чл. 24б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Производствата за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване, и на концесии за добив се провеждат в съответствие с принципите за прозрачност, публичност и конкуренция.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Правата и задълженията, произтичащи от предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване, или от предоставена концесия, могат да се прехвърлят изцяло или частично на трети лица, които отговарят на изискванията по **чл. 23** и **23а**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по ал. 1 прехвърлянето на правата и задълженията се извършва след разрешение, издадено от:

1. (изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) министъра на енергетиката - за разрешенията за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1, 2, 4, 7 и 8**;

2. Министерският съвет - за разрешенията за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3**, за разрешенията за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море и за концесиите за добив.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разходите по прехвърляне на правата и задълженията са за сметка на титуляря на разрешението или на концесионера.

(4) В случай, че титулярят на разрешението или концесионерът запазва част от правата си по предоставеното разрешение или концесия, той отговаря солидарно с третото лице за поетите задължения, освен ако в договора е предвидено друго.

(5) В случай, че титулярят на разрешението или концесионерът прехвърли на трето лице изцяло правата си по предоставеното разрешение или концесия, всички права и задължения се

прехвърлят на третото лице.

(6) (Нова - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) За прехвърляне на права и задължения по предоставена концесия за добив по право на основание **чл. 39, ал. 2, т. 6** и **чл. 576** се изисква съгласието на концесионера по предоставената концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4**, в границите на която е регистрирано находище на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, при спазване на условията и реда на ал. 1 и ал. 2, т. 2.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2012 г., в сила от 17.02.2012 г.) Производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив се открива след проверка в специализираните карти и регистри по този закон и в специализираните карти и регистри по **Закона за съхранение на въглероден диоксид в земните недра** и след съгласуване със:

1. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) компетентните органи за опазване на националната сигурност, отбраната на страната, околната среда и водите, културните ценности, управлението на пътищата от републиканската пътна мрежа или оправомощени от тях длъжностни лица;

2. кметовете, на територията на чиито общини е разположена площта за търсене и проучване или за проучване или концесионната площ, за удостоверяване на обстоятелството дали заявената площ за търсене и проучване или за проучване или за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6** попада във:

а) урбанизирана територия с граници, определени с влязъл в сила подробен устройствен план;

б) територия, в чиито граници има влязъл в сила устройствен план за изграждане на национален обект или на обект на социалната или на техническата инфраструктура - публична общинска собственост;

в) територия с обществено предназначение, която е включена в приета от общинския съвет програма или план за развитие на общината по **чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Министърът на енергетиката изисква становище от органите по ал. 1 в 14-дневен срок от постъпване на заявление за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив или от отстраняване на нередовностите и/или непълнотите по него, когато са констатирани такива.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Срокът за съгласувателните процедури не може да бъде по-дълъг от 30 дни.

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Не се открива производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, когато:

1. съществува опасност за националната сигурност или отбраната на страната или околната среда, или водите, или културните ценности, или от разрушаване или увреждане на пътища от републиканската пътна мрежа;

2. е подадено заявление за площ, която покрива изцяло или включва части от площта, в границите на която:

а) (изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) е регистрирано находище на подземни

богатства, за ползването на които има признати и/или предоставени права или съществува находище на подземни богатства, с действаща концесия за добив, освен в случаите по **чл. 24а, ал. 1**;

б) е установено търговско откритие и е внесено заявление за регистрирането му, до издаването на удостоверение за търговско откритие или до влизането в сила на отказ направеното търговско откритие да бъде регистрирано;

3. подаденото заявление е за подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6** и е за площ, която попада в територии по **чл. 26, ал. 1, т. 2**;

4. подаденото заявление е за подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6** и е прието решение на Министерския съвет по **чл. 24а, ал. 2**.

(2) Не се открива производство за предоставяне на концесия в случаите по ал. 1, т. 1, 2 или 3.

Раздел II.

Разрешения за търсене и проучване и за проучване (Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешение за търсене и проучване или за проучване се предоставя за една от групите подземни богатства по **чл. 2, ал. 1** при спазване условията на **чл. 4, ал. 1**.

Чл. 28. Разрешението за търсене и проучване или за проучване дава право на титуляря в границите на предоставената площ:

1. да извършва всички необходими дейности, насочени към откриване на находища на подземни богатства, за които е предоставено разрешението;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да извършва оценка на находища на подземни богатства, за които е предоставено разрешението, включително и чрез добив за технологични изпитвания, като добитите количества за технологички проби и за технологични изпитвания, утвърдени с работните проекти, могат да бъдат предмет на продажба при условия и по ред, определени в договора за търсене и проучване или за проучване преди получаване на концесия за добив;

3. да заяви в срока на разрешението съгласно изискванията на **чл. 21** откритието за търговско с оглед на надлежното му регистриране;

4. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) да получи по право концесия за добив при условията на **чл. 29, ал. 1**.

Чл. 29. (1) (Предишен текст на чл. 29 - ДВ, бр. 79 от 2020 г., изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) Лицето по **чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3** се определя пряко за концесионер за добив на открито находище при следните условия:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) да е заявил по реда на **чл. 21, ал. 3 и 5** откритие на находище на подземни богатства в срока и границите на площта по предоставеното му разрешение или по предоставената му концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) да е получил удостоверение за направено търговско откритие

на находище по реда на **чл. 21, ал. 7**;

3. (доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) да е подал писмено заявление за концесия до министъра на енергетиката в срок до 6 месеца след получаване на удостоверение за регистрираното търговско откритие.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) Когато условията по ал. 1, т. 1 и 2 са изпълнени, пряко за концесионер за добив на открито находище или на геотермална зона може да бъде определен и:

1. правоприемникът на титуляря - едноличен търговец, при смърт на физическото лице - едноличен търговец, и поемане на предприятието от негов наследник;
2. правоприемникът на титуляря - търговско дружество, при промяна на правната му форма, сливане или вливане;
3. правоприемникът на титуляря - търговско дружество, при разделяне и отделяне, който съгласно договора или плана за преобразуване придобива правата и задълженията на титуляря на разрешението;
4. приобретателят на търговското предприятие при прехвърляне на предприятие.

(3) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по ал. 2 заявление за концесия по право може да бъде подадено в срока по ал. 1, т. 3 и от съответния правоприемник, който придобива правата и задълженията на титуляря на разрешението.

(4) (Нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., изм. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) В случай че в резултат на дейностите по търсене и проучване или проучване или по концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** титулярят на разрешението или концесионерът е открил находище на дълбоки геотермални ресурси, същият има право да получи концесия при условията на **чл. 39, ал. 2, т. 6**.

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярят на разрешението за търсене и проучване или за проучване е длъжен:

1. да извършва всички дейности по предоставеното разрешение в съответствие със закона и съобразно условията на сключения договор;
2. да уведомява компетентните органи за всяко откритие на подземни богатства и предоставя необходимата информация относно същото;
3. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) да предоставя информация по **чл. 13** в Националния геоложки фонд;
4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) при откриване на минерални, исторически или археологически находки, които имат признаци на културни ценности, да спре временно работата и да уведоми незабавно министъра на енергетиката и министъра на културата.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) За подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и 8** се предоставя разрешение за търсене и проучване или за проучване за срок до:

1. (доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) пет години - за нефт и природен газ и

за дълбоки геотермални ресурси;

2. три години - за метални полезни изкопаеми, за неметални полезни изкопаеми и за твърди горива.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 - 7** се предоставя разрешение за проучване за срок до две години.

(3) Сроковете по ал. 1 могат да бъдат удължени с две продължения до две години всяко при условия и по ред, определени в сключения договор. Условие за всяко удължаване на първоначално определения срок е изпълнението на работната програма.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) След изтичането на сроковете по ал. 3 срокът на разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3 и 8** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море може да бъде удължен до две години, при условие че титулярят е изпълнил работната програма за сроковете по ал. 1, т. 1 и ал. 3 и е подал мотивирано предложение с работна програма за срока на удължаването.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., предишна ал. 4, изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) Ако преди края на последното удължаване на сроковете по ал. 3 или 4 титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване направи геоложко откритие на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и 8**, срокът на разрешението може да бъде удължен до една година, за да може титулярят да оцени това откритие.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставената площ на разрешението за търсене и проучване или за проучване не може да надвишава:

1. за нефт и природен газ на сушата - 5 хил. кв.км, а в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море - 20 хил. кв.км;

2. за метални полезни изкопаеми и твърди горива - до 200 кв.км;

3. (доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали - до 50 кв.км;

4. за строителни материали - до 1 кв.км;

5. за скалнооблицовъчни материали - до 3 кв.км;

6. за минни отпадъци - до 3 кв.км;

7. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) за дълбоки геотермални ресурси - до 1000 кв. км.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) При регистриране на геоложко откритие на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и 8**, което е на границата на предоставената площ за търсене и проучване или за проучване, титулярят на разрешението има право на разширение на площта с цел цялостна оценка на откритието, при условие че разширението не засяга правата на други титуляри или концесионери, и за площта, която ще бъде засегната от разширението, не е подадено заявление за предоставяне на

разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив на подземни богатства, преди подаване на заявлението за разширение на площта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) Части от площта по ал. 1, т. 1 - 4 и 8 се освобождават от титулярна на разрешението за търсене и проучване или за проучване преди всяко удължаване на сроковете по **чл. 31, ал. 3 - 5** при условия и по ред, определени в сключения договор.

(4) Титулярят на разрешението има право по своя преценка допълнително да освобождава площи в края на всяка година съгласно условията на сключения договор.

Раздел III. Концесия за добив

Чл. 33. (1) (Предишен текст на чл. 33, доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесия за добив се предоставя за конкретно находище на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1** с установени запаси или запаси и ресурси или отделни негови части (участъци).

(2) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) С една концесия може да бъдат предоставени права за добив на подземни богатства от едно находище за една или повече групи подземни богатства по **чл. 2, ал. 1**, които са с установени и заведени в Националния баланс запаси или запаси и ресурси в границите на находището.

(3) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В концесията за добив на подземни богатства се включва необходимата налична инфраструктура и принадлежностите към концесията.

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Концесията за добив предоставя право на концесионера:

1. (доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) да придобие право на собственост върху видовете добити подземни богатства от находището или от отделни негови части (участъци), за които е предоставена концесията, в съответствие с условията на сключения договор;

2. да придобие право на ползване върху минните отпадъци от добива и първичната преработка в съответствие с условията на сключения договор;

3. да извършва всички необходими дейности, свързани с добива, включително допроучване в границите на находището, складиране, преработка, транспорт и продажба на видовете подземни богатства, за които е предоставена концесията;

4. с допълнително споразумение към концесионния договор да получи право да допроучи и за срока на концесията да добива полезни изкопаеми от минните отпадъци, получени в резултат на дейностите по концесията;

5. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) да извършва разкривни дейности извън контура на находището в границите на предоставената концесионна площ с цел добив на подземни богатства от находището в дълбочина;

6. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) да инициира или да кандидатства за одобряване на инвестиционно предложение по реда на **Закона за опазване на околната среда**.

Чл. 35. (1) Концесионерът е длъжен:

1. да извършва всички дейности по предоставената концесия съгласно закона и сключения договор;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) да предоставя информацията по **чл. 22** на министъра на енергетиката.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Концесионерът е длъжен при откриване на уникални минерални образувания или движими културни ценности в 7-дневен срок да уведоми министъра на енергетиката и министъра на културата.

Чл. 36. (1) Концесията за добив се предоставя за срок до 35 години.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Срокът на концесията може да бъде удължен по мотивирано искане на концесионера, направено не по-късно от една година преди изтичането на срока на концесията, основано на план за разработка на находището и финансово-икономическа обосновка за срока на удължаването, при условие че към датата на подаване на искането в находището има запаси или запаси и ресурси и концесионерът е изпълнил всички свои задължения по договора с изключение на окончателните дейности по ликвидация на миннодобивния обект и рекултивация на засегнатите земи. Общият срок на концесията не може да бъде по-дълъг от 50 години.

(3) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Когато утвърдените запаси или запаси и ресурси не са иззети и оставащите запаси или запаси и ресурси не са достатъчни, за да бъде предоставена нова концесия на друг търговец, с оглед рентабилността на инвестициите, които следва да се извършват, вида на наличната инфраструктура и нейната собственост, както и принадлежностите към концесията, по мотивирано искане на концесионера срокът на концесията може да бъде удължен до 10 години след изтичането на общия срок и при спазване на условията по ал. 2. Срокът се определя съобразно остатъчните запаси или запаси и ресурси в находището и предвидения от концесионера средногодишен добив, който не може да бъде по-малък от достигнатия по време на концесията най-малък годишен добив.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по ал. 2 и 3 за срока на удължаването договорът се привежда в съответствие с действащата нормативна уредба, включително клаузите относно размера на концесионното плащане, вида и размера на отговорността за неизпълнение на задълженията по договора, условията и реда за извършване на дължимите плащания.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При предоставяне на концесия се определя концесионна площ, която включва:

1. площта на находището или отделни негови участъци, и

2. площите, необходими за осъществяване на дейностите по концесията, извън добива.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Границите на площите по ал. 1 се нанасят в специализираните карти по **чл. 18** и **чл. 20, ал. 1, т. 2**.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесионната площ може да бъде променяна по мотивирано искане на концесионера до министъра

на енергетиката, след съгласуване по **чл. 24а, ал. 1** и **чл. 26** и одобрение от Министерския съвет.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Концесията за добив по **чл. 29** трябва да е съобразена с условията на разрешението и на договора за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства.

Глава втора.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И НА КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Раздел I.

Общи разпоредби

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешения за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1** се предоставят:

1. чрез конкурс;

2. чрез търг;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) по право на заявител, когато е единствен кандидат, след изтичане на едномесечен срок от публикуване на съобщение за предстоящо предоставяне на разрешение в "Държавен вестник" и на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката.

(2) Концесии за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1** се предоставят:

1. (отм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

2. чрез търг;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) по право на титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване при условията на **чл. 29, ал. 1 и 2**;

4. по право на дружество по силата на приватизационна сделка;

5. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) по право на държавно предприятие по **чл. 62, ал. 3 от Търговския закон**, извършващо неикономическа дейност, или чиято дейност представлява естествен монопол - само за подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5**, при кумулативното изпълнение на следните условия:

а) възможността за предоставяне на концесията е предвидена със закона, с който е образувано държавното предприятие;

б) върху обекта на концесията е разположен имот - публична държавна собственост, предоставен за управление на държавното предприятие;

в) добитите подземни богатства няма да се използват за размяна на пазара и държавното

предприятие добива и използва подземните богатства единствено за изпълнение на дейностите от предмета си на дейност, съставляваща естествен монопол;

6. (нова - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) по право на концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4**, който е получил удостоверение за направено търговско откритие - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разрешение за търсене и проучване или за проучване в площ с подземни богатства по **чл. 2, ал. 3** или в площ, която включва и/или засяга находище с регистрирано търговско откритие, за което не е подадено заявление за предоставяне на концесия в срока по **чл. 29, ал. 1, т. 3**, се предоставя само чрез търг за същата група подземни богатства.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесия за добив в находище с подземни богатства по **чл. 2, ал. 3** или в находище с регистрирано търговско откритие, за което не е подадено заявление за предоставяне на концесия в срока по **чл. 29, ал. 1, т. 3**, се предоставя само чрез търг.

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За площи, в които е предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив на подземни богатства, не се предоставят други разрешения или концесии за същите подземни богатства.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За площи, в които е предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване, или концесия за добив на подземни богатства, може да се предоставят разрешения или концесии за други групи подземни богатства при спазване на **чл. 24а, ал. 1**.

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Предоставените разрешения и концесии се обнародват в "Държавен вестник", публикуват се на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката и се обявяват в общините по местонахождението на обекта заедно със списъка на координатите на граничните точки на площта на разрешението или концесионната площ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешенията за търсене и проучване или за проучване и решенията за предоставяне на концесии за добив се регистрират в специализираните карти и регистри по **чл. 17** и **18** в 7-дневен срок от обнародването им в "Държавен вестник".

Раздел II.

Предоставяне на разрешение за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив чрез конкурс или търг (Загл. изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства се предоставят задължително чрез конкурс:

1. за нефт и природен газ;

2. (доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) за подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море;

3. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) когато в срока по **чл. 39, ал. 1, т. 3** за същата площ и за същата група подземно богатство съгласно обявата друг кандидат е заявил интерес и е предоставил информация относно начина и датата на плащане на таксата, дължима при подаване на заявление.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

(3) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Условието и редът за провеждане на конкурс и търг за предоставяне на разрешение за търсене и проучване и за проучване, както и за търг за предоставяне на концесия за добив се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Конкурс или търг за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване се провежда по служебна инициатива или по заявления на физически или юридически лица или техни обединения до министъра на енергетиката.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Производството за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване по заявление се открива в тримесечен срок от подаването му. Министърът на енергетиката отказва да открие производството в случаите по **чл. 26а, ал. 1**.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по **чл. 39, ал. 3** и **чл. 42, ал. 1, т. 3** производството се открива със заповед на министъра на енергетиката. Със заповедта се определят:

1. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) обхват на разрешението - площта, групата подземни богатства и срокът, за който се предоставя разрешението;

2. срокът за провеждане на конкурса или търга, който не може да е по-кратък от 45 дни и по-дълъг от 90 дни от датата на обнародване на заповедта;

3. срокът за закупуване на конкурсните или тръжните книжа;

4. срокът, в който се приемат документите за участие в конкурса или търга;

5. размерът на депозита и срокът, в който трябва да бъде внесен;

6. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) минималните изисквания относно финансовите, техническите и професионалните възможности и документите по **чл. 23а**, с които се доказва изпълнението им;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) други условия на конкурса или търга.

(4) Заповедта по ал. 3 се обнародва в "Държавен вестник" и на интернет страницата на органа по ал. 1.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2017

(6) (Отм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Производството за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване на нефт и/или природен газ или на разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства в континенталния шelf и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море се открива с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката.

(2) Предложението на министъра на енергетиката съдържа мотиви относно неговата законосъобразност и целесъобразност.

(3) Решението на Министерския съвет за откриване на производството съдържа:

1. обхват на разрешението - площта, групата подземни богатства и срока, за който се предоставя;
2. срока за провеждане на конкурса, който не може да е по-кратък от 120 дни и по-дълъг от 180 дни от публикуване на решението в "Официален вестник" на Европейския съюз;
3. срока за закупуване на конкурсните книжа;
4. срока, в който се приемат документите за участие в конкурса;
5. размера на депозита и срока, в който трябва да бъде внесен;
6. минималните изисквания относно финансовите, техническите и професионалните възможности и документите по **чл. 23а**, с които се доказва изпълнението им;
7. други условия на конкурса.

(4) С решението по ал. 3 Министерският съвет оправомощава министъра на енергетиката да проведе конкурса.

(5) Решението се обнародва в "Държавен вестник" и се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката и в "Официален вестник" на Европейския съюз. В срок до 5 работни дни от обнародването в "Държавен вестник" министърът на енергетиката изпраща решението за публикуване в "Официален вестник" на Европейския съюз.

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Търг за предоставяне на концесия се провежда по служебна инициатива или по заявление на физическо или юридическо лице или техни обединения до министъра на енергетиката.

(2) Производство за предоставяне на концесия чрез търг по заявление се открива в 6-месечен срок от подаването му. Министърът на енергетиката отказва да открие производството в случаите по **чл. 26а, ал. 2**.

(3) Производството за предоставяне на концесия чрез търг се открива с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката.

(4) Предложението на министъра на енергетиката по ал. 3 съдържа мотиви относно неговата законосъобразност и целесъобразност, формирани на базата на концесионни анализи, включващи екологичен, финансово-икономически и правен анализ, съответстващи на изискванията по

приложение № 1.

(5) С решението по ал. 3 се определят:

1. обектът на концесията и концесионната площ;

2. срокът на концесията;

3. условията, основните права и задълженията по концесията;

4. срокът за провеждане на търга, който не може да е по-кратък от 45 дни и по-дълъг от 90 дни от датата на обнародване на решението в "Държавен вестник", а за концесии за добив на нефт и природен газ не може да бъде по-кратък от 120 дни и по-дълъг от 180 дни от обнародването на решението в "Официален вестник" на Европейския съюз;

5. срокът за закупуване на тръжните книжа;

6. срокът, в който се приемат документите за участие в търга;

7. размерът на депозита или на гаранцията за участие в търга;

8. минималните изисквания относно финансовите, техническите и професионалните възможности и документите по **чл. 23а**, с които се доказва изпълнението им;

9. други условия.

(6) С решението по ал. 3 Министерският съвет оправомощава министъра на енергетиката да проведе търга.

(7) Решението по ал. 3 се обнародва в "Държавен вестник" и се публикува на интернет страницата на Министерството на енергетиката, а когато концесията е за добив на нефт и природен газ - и в "Официален вестник" на Европейския съюз. Когато концесията е за добив на нефт и природен газ, в срок до 5 работни дни от обнародването в "Държавен вестник" министърът на енергетиката изпраща решението за публикуване в "Официален вестник" на Европейския съюз.

Чл. 45а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Заповедите по **чл. 43, ал. 2 и 3** и решенията по **чл. 44, ал. 1** и **чл. 45, ал. 3** може да се обжалват относно тяхната законосъобразност по реда на **Административнопроцесуалния кодекс** в 14-дневен срок от обнародването в "Държавен вестник", а когато подлежат на публикуване в "Официален вестник" на Европейския съюз - в 14-дневен срок от публикуването. В тези случаи срокът за провеждане на конкурса или търга започва да тече от влизането в сила на съдебния акт, с който се оставя в сила заповедта, съответно решението.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Конкурсната или тръжната процедура се провежда от комисия, назначена със заповед на министъра на енергетиката.

(2) Комисията се състои от нечетен брой членове и включва представители на администрацията на Министерския съвет, на Министерството на енергетиката и на други ведомства по преценка на министъра на енергетиката. Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство. Определят се и резервни членове на комисията.

(3) За извършените действия и за приетите решения комисията съставя протокол.

(4) Със заповедта за назначаване на комисията министърът на енергетиката може да допусне председателя на комисията да привлече консултанти.

(5) Като член на комисията и като консултант към нея не може да участва лице, което:

1. има частен интерес от разрешението или концесията;
2. е свързано лице с кандидат или с участник в конкурса или търга или с лице по **чл. 23а, ал. 2**, а когато кандидатът или участникът е юридическо лице - и с член на неговия управителен или контролен орган.

(6) Членовете на комисията и консултантите са длъжни в тридневен срок:

1. от получаване на заповедта за назначаване на комисията да подадат декларация за липсата на частен интерес от разрешението или концесията;

2. от узнаване на обстоятелството, че в процедурата участва свързано с тях лице, да подадат искане за освобождаване от комисията; когато узнае, че в конкурса или в търга участва свързано лице, член на комисията декларира това обстоятелство и не участва в работата на комисията.

(7) При наличие на частен интерес от предоставяното разрешение или концесия, при декларирана свързаност с кандидат или с участник в конкурса или в търга или с лице по **чл. 23а, ал. 2**, както и в други случаи, при които по обективни причини член на комисията не може да изпълнява задълженията си, министърът на енергетиката назначава нов член на комисията. До назначаването на нов член в работата на комисията участва резервен член.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Заявление за участие в конкурс или в търг може да подава всяко физическо или юридическо лице или техни обединения, за което не е налице основание за изключване по **чл. 23, ал. 2** и отговаря на изискванията на **чл. 23а, ал. 1**. Лице, което е подало заявление, има правата на кандидат в конкурса или в търга. От датата на подаване на оферта лицето придобива правата на участник в конкурса или в търга.

(2) Едно физическо или юридическо лице може да участва само в едно обединение.

(3) Свързани лица не могат да бъдат самостоятелни кандидати или участници в един и същ конкурс или търг, включително като участници в различни обединения.

(4) С конкурсните или с тръжните книжа не може да се поставят изисквания обединенията да имат определена правна форма, за да могат да подадат заявление.

(5) Заявлението се подава по образец, одобрен от министъра на енергетиката.

(6) Заявлението съдържа:

1. трите имена, съответно наименованието на кандидата, данните за контакт, включително електронен адрес, единен идентификационен код по **чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел**, БУЛСТАТ и/или друга идентифицираща информация в съответствие със законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;

2. декларациите по **чл. 23, ал. 3**;

3. при кандидати обединения - копие на договора за обединение, а когато няма договор или в договора не е посочено лицето, което представлява участниците в обединението - и документ, подписан от лицата в обединението, в който се посочва представляващият;

4. информация относно начина и датата на закупуване на конкурсните или тръжните книжа, на плащане на таксата за участие и на внасяне на депозита за участие;

5. посочените в конкурсните или в тръжните книжа документи по **чл. 23а**, с които се доказва изпълнението на изискванията относно финансовите, техническите и професионалните възможности;

6. други документи и/или информация, определени със заповедта или с решението за откриване на производството и в конкурсните или в тръжните книжа;

7. списък на документите и информацията, които се съдържат в заявлението, подписан от

кандидата.

(7) Заявлението се поставя в запечатана непрозрачна опаковка, обозначена с надпис "Заявление за участие в конкурс/търг", с посочване на наименованието на площта или на находището.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Конкурс или търг се провеждат и когато има подадено само едно заявление.

(2) След изтичането на срока за получаване на заявления, определен в заповедта или с решението за откриване на производството, комисията по **чл. 46, ал. 1** в закрито заседание разглежда подадените заявления.

(3) За всяко заявление комисията се произнася по спазването на определените изисквания или по необходимостта от даване на срок за отстраняване на допуснати нередовности и/или непълноти, като посочва техния вид.

(4) При наличие на нередовности и/или непълноти комисията изготвя и изпраща писмено уведомление до кандидата с посочване на констатираните нередовности и/или непълноти, с указания и срок за отстраняването им.

(5) След изтичането на срока по ал. 4 комисията разглежда допълнително представените документи.

(6) Въз основа на резултатите от разглеждане на подадените заявления и допълнително представени документи комисията взема решение за допускане или за отказ за допускане до участие за всеки кандидат и го уведомява писмено за решението си.

(7) Отказът за допускане до участие в конкурса или в търга подлежи на обжалване по съдебен ред по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Допуснат до участие в конкурса или в търга кандидат подава оферта в отделна непрозрачна запечатана опаковка с надпис "Оферта за конкурс/търг", с посочване на наименованието на площта или на находището, която съдържа:

1. работна програма с разработките по отделните критерии за оценка, включително допълнително ценово плащане, в случаите, когато се предвижда, и документите, с които се доказват, когато такива са определени с конкурсните книжа - при провеждане на конкурс;

2. ценово предложение - при провеждане на търг;

3. декларация за произход на средствата.

(2) Комисията отваря и разглежда постъпилите оферти в срок до 14 дни от изтичането на срока, определен за подаването им. При разглеждане на офертите комисията може по всяко време:

1. да проверява заявените от участниците обстоятелства и верността или автентичността на приложените документи, включително чрез официално запитване до компетентни органи;

2. да изисква предоставяне в определен срок на допълнителни доказателства за обстоятелства, посочени в офертата, или отстраняване на технически несъответствия в работната програма.

(3) При констатирани технически несъответствия в работната програма комисията изпраща писмено уведомление до участника, което съдържа посочване на направените констатации, точни указания и срок за отстраняването им, който не може да е по-дълъг от три работни дни от получаване на уведомлението.

(4) Допълнително представените документи по ал. 2, т. 2 стават неразделна част от офертата, като не може да изменят или допълват офертата относно разработките по отделните критерии за оценка.

(5) Комисията класира участниците в съответствие с конкурсните или тържните изисквания.

(6) За спечелил конкурса се определя участникът, класиран на първо място в съответствие с методиката за оценка на офертите, определена в конкурсните книжа, а за спечелил търга - участникът, който е предложил най-високата цена.

(7) Комисията съставя протокол и го изпраща за утвърждаване от министъра на енергетиката в срок до три работни дни от приключване на работата на комисията. С протокола комисията предлага:

1. да бъде предоставено разрешение или концесия на спечелилия конкурса или търга участник;

2. прекратяване на търга или конкурса при наличие на някое от основанията по **чл. 50а.**

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) В случаите по **чл. 49, ал. 7, т. 1** в тримесечен срок от утвърждаване на протокола министърът на енергетиката:

1. (изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) издава разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1, 2, 4 - 8** на спечелилия конкурса или търга участник, след одобрение от Министерския съвет, и сключва договор в срок до три месеца от изтичането на срока за обжалване на разрешението по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**, когато не е подадена жалба;

2. внася в Министерския съвет предложение за даване на разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** или за подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, или за предоставяне на концесия.

(2) Министерският съвет:

1. одобрява издаването на разрешение за търсене и проучване на подземни богатства или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1, 2, 4 - 7**;

2. приема решение за издаване на разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** или за подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море на участника, спечелил конкурса, и оправомощава министъра на енергетиката да сключи договор;

3. приема решение за предоставяне на концесия на участника, спечелил търга, и оправомощава министъра на енергетиката да сключи договор.

(3) С решението по ал. 2, т. 2 и 3 Министерският съвет определя срок за сключване на договора, но не повече от 6 месеца от влизането в сила на решението.

(4) Когато участникът, спечелил конкурса или търга, не е търговец, разрешението се издава, съответно концесията се предоставя:

1. на новорегистриран от него едноличен търговец или на новоучредено търговско дружество, в което участникът е едноличен собственик на капитала - когато участникът е физическо лице;

2. на новоучредено търговско дружество, в което юридическото лице е едноличен собственик на капитала, съответно участниците в обединението притежават целия капитал в съотношението от договора им за обединение - когато участникът е юридическо лице или обединение.

Чл. 50а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Конкурсът или търгът за

предоставяне на разрешение или търгът за предоставяне на концесия се прекратява с решение на органа, открил производството, когато:

1. не е подадено нито едно заявление или нито една оферта;
2. няма допуснат участник;
3. нито едно заявление или нито една оферта не отговаря на изискванията на закона, на акта за откриване на производството или на изискванията на конкурсните или тържните книжа;
4. отпадне необходимостта от провеждане на конкурса или търга в резултат на обстоятелства, които не са предвидени и не са могли да бъдат предвидени при приемане на акта за откриване на производството;
5. се установят нарушения при откриването или провеждането на конкурса или търга, които не може да бъдат отстранени, без това да промени условията, при които е открито производството;
6. участникът, спечелил конкурса или търга, и класираният на второ място участник последователно откажат да сключат договор или не предоставят доказателствата по **чл. 23, ал. 5**.

Чл. 50б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Актовете, с които се издават разрешения или се предоставят концесии, както и актовете за прекратяване на конкурс или търг може да се обжалват по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Раздел III.

Предоставяне по право на разрешения за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив (Загл. изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване по право се подава писмено заявление до министъра на енергетиката. Заявлението може да бъде подадено и по електронен път.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Заявлението трябва да е написано на български език и да съдържа:

1. трите имена, съответно наименованието на кандидата, данните за контакт, включително електронен адрес, единен идентификационен код по **чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел**, БУЛСТАТ и/или друга идентифицираща информация в съответствие със законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;
2. групата подземни богатства по **чл. 2, ал. 1**, за която се иска разрешението;
3. наименованието, местоположението, размера и координатите на характерните гранични точки на площта, илюстрирана с карта в подходящ мащаб с обозначена номерация на характерните гранични точки;
4. декларациите по **чл. 23, ал. 3** и документите по **чл. 23а**;
5. информация относно начина и датата на плащане на таксата, дължима при подаване на заявление.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Към заявлението в запечатана опаковка се прилага работна програма с кратко описание на целите, сроковете за започването ѝ, вида, обема, методите, продължителността и стойността на предвидените дейности, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, човешкото здраве и

културните ценности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Длъжностни лица в Министерството на енергетиката проверяват наличието на всички изискуеми документи в 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1. При наличие на нередовности и/или непълноти до кандидата се изпраща писмено уведомление с посочване на констатираните нередовности и/или непълноти, както и указания за отстраняването им в 30-дневен срок от уведомяването. На кандидата се указва, че неотстраняването на нередовностите или непълнотите е основание за прекратяване на производството по подаденото заявление.

(5) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Когато кандидатът не е посочил адрес на електронна поща и не бъде открит на посочения от него адрес, уведомлението по ал. 4 се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката за срок три месеца. В тези случаи 30-дневният срок за отстраняване на констатираните нередовности и непълноти в заявлението започва да тече от датата, на която е изтекъл тримесечният срок.

Чл. 51а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Министърът на енергетиката извършва съгласуването по **чл. 26, ал. 1**, когато заявлението отговаря на изискванията.

(2) След получаването на всички становища по **чл. 26, ал. 1**, когато те са положителни, се публикува съобщение за предстоящо предоставяне на разрешение в "Държавен вестник" и на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката.

(3) Когато в срока по **чл. 39, ал. 1, т. 3** друг кандидат заяви интерес за същата площ и за същата група подземни богатства, получените документи по **чл. 51, ал. 3** се връщат на подалия ги кандидат.

(4) С изтичането на срока по **чл. 39, ал. 1, т. 3**, когато не е заявен интерес за същата площ и за същата група подземни богатства от друг кандидат, се открива производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване по право.

(5) Длъжностни лица в Министерството на енергетиката разглеждат работната програма по **чл. 51, ал. 3** в 30-дневен срок от откриване на производството по ал. 4. Когато програмата не отговаря на установените технически или технологични стандарти, кандидатът се уведомява писмено да я коригира в съответствие с дадените му указания в 30-дневен срок от получаване на уведомлението. Кандидатът се уведомява писмено за приемането на работната програма в срока за разглеждането ѝ.

(6) Когато кандидатът не е посочил адрес на електронна поща и не бъде открит на посочения от него адрес, уведомленията по ал. 5 се публикуват на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката за срок от три месеца. В тези случаи 30-дневният срок за коригиране на работната програма започва да тече от датата, на която е изтекъл тримесечният срок.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Министърът на енергетиката мотивирано прекратява производството по подаденото заявление, съответно производството за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване:

1. когато за кандидата е налице основание за изключване по **чл. 23, ал. 2** или не отговаря на изискване по **чл. 23а, ал. 1**;

2. когато кандидатът не е отстранил нередовностите или непълнотите в срока по **чл. 51, ал. 4** или **чл. 51а, ал. 5** след дадените му задължителни указания;

3. по писмено искане на кандидата, когато той е единствен след изтичане на срока по **чл. 39, ал. 1, т. 3**;

4. когато кандидатът е декларирал или представил невярна информация;

5. когато е налице основание по **чл. 53а, ал. 3**.

(2) Актът на министъра на енергетиката може да се обжалва по реда на **глава десета, раздел IV от Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Министърът на енергетиката преценява целесъобразността и законосъобразността от предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване съобразно условията по **чл. 56**.

(2) Когато кандидатът не е търговец, разрешението се издава:

1. на новорегистриран от него едноличен търговец или на новоучредено търговско дружество, в което кандидатът е едноличен собственик на капитала - когато кандидатът е физическо лице;

2. на новоучредено търговско дружество, в което юридическото лице е едноличен собственик на капитала, съответно участниците в обединението притежават целия капитал в съотношението от договора им за обединение - когато кандидатът е юридическо лице или обединение.

(3) Министърът на енергетиката изготвя проект на разрешение и го внася за одобрение от Министерския съвет в тримесечен срок от уведомлението по **чл. 51а, ал. 5**, изречение трето.

(4) Министърът на енергетиката издава разрешение за търсене и проучване или за проучване в 15-дневен срок от одобрението на Министерския съвет, публикува го на [интернет страницата](#) на Министерството на енергетиката и го изпраща за обнародване в "Държавен вестник".

(5) Министърът на енергетиката сключва договор с получилия разрешение кандидат в срок до три месеца от изтичането на срока за обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**, когато не е подадена жалба. Когато не е сключен договор в срока по изречение първо по причини, за които титулярят на разрешението отговаря, разрешението губи правно действие.

Чл. 53а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Когато в 6-месечен срок от подаване на заявлението не бъде внесен проект на разрешение за одобрение в Министерския съвет по причини, за които кандидатът отговаря, министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено кандидата за потвърждаване на интерес от предоставяне на разрешението.

(2) Кандидатът за получаване на разрешение за търсене и проучване или за проучване потвърждава интереса си от предоставяне на разрешението и отстранява причините, поради които проектът на разрешение не може да бъде внесен за одобрение в Министерския съвет, в тримесечен срок от уведомяването по ал. 1.

(3) Непотвърждаването на интерес в срока по ал. 2 или неотстраняването на причините, за които кандидатът отговаря, е основание за прекратяване на производството по предоставяне на разрешение.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) За предоставяне на концесия за добив по право при условията на **чл. 29, ал. 1 или 2** се подава писмено заявление, включително по електронен път, до министъра на енергетиката, което съдържа:

1. трите имена, съответно наименованието на кандидата, данните за контакт, включително

електронен адрес, единен идентификационен код по **чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел**, БУЛСТАТ и/или друга идентифицираща информация в съответствие със законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;

2. подземните богатства по **чл. 2**, за които се иска концесията;
3. наименованието, местоположението и координатите на характерните гранични точки на концесионната площ;
4. номер и дата на удостоверение за търговско откритие;
5. информация относно начина и датата на плащане на таксата, дължима при подаване на заявление;

6. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) необходимата информация, изисквана по **чл. 60 от Закона за водите**, когато се подава заявление за концесия за дълбоки хидрогеотермални ресурси.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. декларациите по **чл. 23, ал. 3** и документите по **чл. 23а**;
2. план за разработка на находището с кратко описание на целите, сроковете за започването му, вида, обема, методите, продължителността и стойността на предвидените дейности, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, включително информацията по **чл. 51, ал. 2 от Закона за водите**, безопасността на населението и човешкото здраве и културните ценности;
3. концесионни обосновки - правна и финансово-икономическа обосновка, съответстващи на изискванията, определени в **приложение № 2**;
4. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) съответните документи, изисквани по **чл. 60 от Закона за водите**, когато се подава заявление за концесия за дълбоки хидрогеотермални ресурси.

(3) Длъжностни лица в Министерството на енергетиката проверяват наличието на изискуемите информация и документи в 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1. При наличие на нередовности и/или непълноти, включително когато планът за разработка на находището не отговаря на установените технически или технологични стандарти или на условията и мерките, предвидени с влязъл в сила акт, постановен по реда на **глава шеста от Закона за опазване на околната среда**, или правната или финансово-икономическата обосновка не са в съответствие с изискванията по **приложение № 2**, до кандидата се изпраща писмено уведомление с посочване на констатираните нередовности и/или непълноти, указания и срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 30 дни и по-дълъг от 60 дни от съобщението за това. На кандидата се указва, че неотстраняването на констатираните нередовности или непълноти в определения срок е основание за прекратяване на производството по подаденото заявление.

(4) Когато кандидатът не е посочил адрес на електронна поща и не бъде открит на посочения от него адрес, уведомлението по ал. 3 се публикува на **интернет страницата** на Министерството на енергетиката за срок от три месеца. В този случай определеният срок за отстраняване на нередовностите и/или непълнотите, и/или коригиране на плана за разработка, и/или обосновките започва да тече от датата, на която е изтекъл тримесечният срок.

(5) С получаването на всички становища по **чл. 26, ал. 1**, когато те са положителни, производството за предоставяне на концесия по право се смята за открито, за което кандидатът се уведомява писмено.

(6) Министърът на енергетиката мотивирано прекратява производството по подаденото заявление, съответно по предоставяне на концесия за добив, когато:

1. не е изпълнено някое от условията по **чл. 29, ал. 1**;
2. за кандидата е налице основание за изключване по **чл. 23, ал. 2** или не отговаря на изискване на **чл. 23а, ал. 1**;
3. кандидатът не е отстранил нередовностите или непълнотите в срока по ал. 3 или 4;
4. е постъпило писмено искане от титуляря на удостоверение за търговско откритие;
5. кандидатът е декларирал или представил невярна информация;
6. не е налице някое от условията по **чл. 39, ал. 2, т. 5**;
7. е налице основание по **чл. 54б, ал. 3**.

(7) В случаите по ал. 6 на титуляря на удостоверение за търговско откритие не се дължи обезщетение за направените от него разходи.

(8) Актът на министъра на енергетиката за прекратяване на производството за предоставяне на концесия за добив по право може да се обжалва по реда на **глава десета, раздел IV от Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 54а. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Министърът на енергетиката преценява целесъобразността и законосъобразността от предоставяне на концесия за добив съобразно условията по **чл. 56**.

(2) В срок до 6 месеца от откриване на производството, съответно от отстраняване на допуснатите нередовности и/или непълноти, министърът на енергетиката внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(3) С решението за предоставяне на концесия за добив се определят: обектът на концесията; предметът и срокът на концесията; лицето, на което се предоставя концесията; условията на концесията; основните права и задължения на страните; размерът на дължимото концесионно плащане с изключение на случаите по **чл. 58, ал. 2**, изречение първо; видът и размерът на гаранциите за изпълнение на задълженията по договора за концесия; изискванията, свързани с националната сигурност, отбраната на страната, опазването на земните недра, околната среда и водите, културните ценности, както и други изисквания на концесията.

(4) Решението на Министерския съвет се обнародва в "Държавен вестник".

(5) Решението на Министерския съвет може да се обжалва по реда на **Административнопроцесуалния кодекс** в 14-дневен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

Чл. 54б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Когато в срок до една година от подаване на заявлението не бъде внесено мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия в Министерския съвет по причини, за които кандидатът отговаря, министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено кандидата за потвърждаване на интерес от предоставяне на концесията.

(2) Кандидатът за получаване на концесия по право отстранява причините, поради които материалите по ал. 1 не може да бъдат внесени в Министерския съвет, и потвърждава интереса си от предоставяне на концесията в тримесечен срок от уведомяването по ал. 1.

(3) Непотвърждаването на интерес в срока по ал. 2 или неотстраняването на причините, за които кандидатът отговаря, е основание за прекратяване на производството по предоставяне на

концесия.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В срок до 6 месеца от влизането в сила на решението по **чл. 54а, ал. 3** се провеждат преговори и се сключва договор за концесия в съответствие с решението на Министерския съвет за предоставяне на концесията за добив и проекта на концесионен договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Когато в срока по ал. 1 не бъде сключен договор по причини, за които определеният за концесионер кандидат отговаря, решението за предоставяне на концесия губи правно действие.

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Предоставянето на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив се отказва мотивирано, когато:

1. съществува опасност за националната сигурност, за отбраната на страната, за земните недра, за околната среда, за водите, за безопасността на населението и човешкото здраве, от разрушаване или увреждане на културни ценности или от разрушаване или увреждане на пътища от републиканската пътна мрежа;

2. кандидатът заяви площ, в границите на която са предоставени права за търсене и проучване или за проучване, или за добив и не са налице условията по **чл. 24а, ал. 1**;

3. площта за търсене и проучване или за проучване, или за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6** попада във:

а) урбанизирана територия с граници, определени с влязъл в сила подробен устройствен план;

б) територия, в чиито граници има влязъл в сила устройствен план за изграждане на национален обект или на обект на социалната или на техническата инфраструктура - публична общинска собственост;

в) територия с обществено предназначение, която е включена в приета от общинския съвет програма или план за развитие на общината по **чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация**;

4. производството е за издаване на разрешение за търсене и проучване или за проучване за подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6**, за което е прието решение на Министерския съвет по **чл. 24а, ал. 2**;

5. кандидатът не притежава технически и финансови възможности за извършване на дейността - при заявени права за подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море.

(2) Отказът за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив, с изключение на случаите по **чл. 24а, ал. 2**, може да се обжалва по реда на **Административнопроцесуалния кодекс** в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица - при разрешение за търсене и проучване или за проучване, съответно от обнародването на решението на Министерския съвет в "Държавен вестник" - при концесия за добив.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. -

ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Когато обстоятелство по **чл. 56, ал. 1, т. 1** е възникнало след издаването на удостоверение за търговско откритие, кандидатът, направил откритието, се обезщетява за действително претърпените вреди по реда на действащото законодателство, като средствата се осигуряват по бюджета на Министерството на енергетиката.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Концесия за добив по право на държавно предприятие по **чл. 39, ал. 2, т. 5** се предоставя по искане на министъра, който е определен за орган на управление на предприятието, до министъра на енергетиката.

(2) В искането се съдържа информация за:

1. необходимостта от предоставяне на концесията и за изпълнение на условията по **чл. 39, ал. 2, т. 5**;
2. наименованието, местоположението и координатите на характерните гранични точки на находището;
3. координатите на характерните гранични точки на концесионната площ;
4. имотите - държавна собственост, които са в границите на концесионната площ;
5. изготвени от държавното предприятие план за разработка на находището със съдържание съгласно **чл. 54, ал. 2, т. 2** и финансово-икономическа обосновка;
6. декларациите по **чл. 23, ал. 3** и декларация, че предприятието притежава необходимите за извършване на добива финансови, технически и професионални възможности.

(3) Министърът на енергетиката извършва съгласуването по **чл. 26** и преценява целесъобразността и законосъобразността съобразно условията по **чл. 56, ал. 1, т. 1, 2 и 3** на предложението за предоставяне на концесия за добив, и внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(4) Министерският съвет приема решение за предоставяне на концесия по право на държавното предприятие. Решението е със съдържанието по **чл. 54а, ал. 3**.

(5) Министърът на енергетиката и държавното предприятие сключват договор за концесия в срок до три месеца от влизането в сила на решението по ал. 4.

Чл. 57б. (Нов - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) (1) За предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8** по право на основание **чл. 39, ал. 2, т. 6** се подава заявление до министъра на енергетиката, включително по електронен път, което съдържа информация за:

1. трите имена, съответно наименованието на кандидата, данните за контакт, включително електронен адрес, единен идентификационен код по **чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел**, БУЛСТАТ и/или друга идентифицираща информация в съответствие със законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;
2. изпълнение на условията по **чл. 39, ал. 2, т. 6**, включително номер и дата на удостоверение за търговско откритие;
3. наименованието, местоположението и координатите на характерните гранични точки на концесионната площ;
4. информация относно начина и датата на плащане на таксата, дължима при подаване на заявление;
5. необходимата информация, изисквана по **чл. 60 от Закона за водите** за дълбоки хидрогеотермални ресурси;
6. изготвени от концесионера план за разработка на находището със съдържание съгласно **чл. 54, ал. 2, т. 2** и финансово-икономическа обосновка;
7. декларациите по **чл. 23, ал. 3** и документите по **чл. 23а**, че концесионерът притежава необходимите за извършване на добива финансови, технически и професионални възможности.

(2) Министърът на енергетиката извършва съгласуването по **чл. 26, ал. 1, т. 1** и преценява

целесъобразността и законосъобразността съобразно условията по **чл. 56, ал. 1, т. 1 и 2** на предложението за предоставяне на концесия за добив, и внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(3) Министерският съвет приема решение за предоставяне на концесия по право на лицето, което е концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** и което е определено за титуляр на удостоверение за търговско откритие на находище на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**. Решението е със съдържанието по **чл. 54а, ал. 3**.

(4) Министърът на енергетиката и определеното за концесионер лице сключват отделен договор за концесия в срок до три месеца от влизането в сила на решението по ал. 3.

Глава трета.

ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., предишен текст на чл. 58 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Предоставянето на права за търсене и проучване или за добив на подземни богатства чрез разрешение за търсене и проучване или за проучване или чрез концесия за добив се извършва срещу заплащане.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Изискването за заплащане по ал. 1 не се прилага в случаите по **чл. 39, ал. 2, т. 5**, при условие че държавното предприятие не използва добитите подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5** за размяна на пазара, а добива и използва подземните богатства единствено за изпълнение на дейностите от предмета си на дейност, съставляваща естествен монопол. В останалите случаи държавното предприятие дължи концесионно плащане, определено при условията и по реда на **чл. 61 и 62**.

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Кандидатите за разрешение за търсене и проучване или за проучване и кандидатите за концесия за добив заплащат такси при подаване на заявленията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Таксата по ал. 1 се събира за покриване на административните разходи по производството за предоставяне на разрешението или концесията.

(3) Редът за събиране и размерът на таксата по ал. 1 се определят с акт на Министерския съвет.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярят на разрешението за търсене и проучване или за проучване заплаща годишна такса за площ.

(2) Размерът на таксата по ал. 1 се определя в зависимост от срока на разрешението, размера на предоставената площ и групата подземни богатства, за които се предоставя разрешението.

(3) Редът, размерът и сроковете за заплащане на таксата по ал. 1 се определят с акт на Министерския съвет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Административните разходи за извършване на контрол по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване се покриват от таксите по ал. 1.

Чл. 61. (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесионерът дължи концесионно плащане, размерът на което се определя в зависимост от вида, групата и ценността на подземните богатства, както и от

специфичните условия за осъществяване на добива и първичната преработка. Концесионно плащане се дължи и в случаите по **чл. 34, т. 4** за добитите полезни изкопаеми от минните отпадъци, за които концесионерът не е платил такова.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесионното плащане е цената, която концесионерът заплаща на концедента за предоставеното му право на експлоатация на подземни богатства чрез добив от съответното находище.

(3) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Конкретният размер на концесионното плащане за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1**, включително минималният му размер, се определя съгласно наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката и на министъра на финансите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За целите на изчисляване на размера на концесионното плащане всеки концесионер организира и осъществява счетоводното отчитане на дейността си в съответствие със **Закона за счетоводството** и приложимите счетоводни стандарти, като осигурява всеобхватното хронологично регистриране на счетоводната информация в аналитични и синтетични счетоводни сметки за всяка отделна концесия.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г. (*), изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.09.2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Размерът, условията и редът за концесионното плащане се определят в концесионния договор. Част от концесионното плащане в размер на 50 на сто се превежда по бюджетите на общините по местонахождение на площите по **чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2**. Когато концесията е за добив на общоразпространени полезни изкопаеми от находище със запаси в обем до 500 000 куб.м, цялото концесионно плащане се превежда по бюджетите на съответните общини.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Когато концесионната площ е разположена на територията на повече от една община, разпределението на отчисленията от концесионното възнаграждение за общините се прави съобразно пропорционалното разпределение на концесионната площ върху територията на съответната община.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Концесионното плащане се дължи независимо от крайния финансов резултат от дейността на концесионера.

(8) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За находища на подземни богатства с доказани неблагоприятни минно-геоложки, техноложки и икономически характеристики или за възстановяване на добива от находища с преустановен добив в района на общини с трайна безработица Министерският съвет може да приеме решение за:

1. освобождаване на концесионера от концесионно плащане за период до 5 години, или
2. намаляване размера на концесионното плащане до 50 на сто от вече определения за период до 5 години.

(9) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Решението на Министерския съвет по ал. 8 се отразява в концесионния договор или в допълнително споразумение към него.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) (1) Паричните постъпления от концесионни плащания, неустойки, гаранции и обезщетения постъпват като приход по бюджета на Министерството на енергетиката.

(2) Сумите по **чл. 59, ал. 1** постъпват в бюджета на Министерството на енергетиката.

(3) Сумите по **чл. 60, ал. 1** постъпват в бюджета на Министерството на енергетиката.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по **чл. 61, ал. 5** общините отчитат по бюджетите си преведените суми като приходи от концесии.

(5) Разходите за концесионна дейност се предвиждат и финансират чрез бюджета на Министерството на енергетиката и бюджета на Министерството на финансите.

(6) Предвидените по бюджета на Министерството на финансите разходи се извършват и чрез бюджета на Министерството на енергетиката въз основа на одобрена от министъра на финансите план-сметка за разходване на средствата и извършване на промени по реда на **чл. 109** или **110** от **Закона за публичните финанси**.

(7) Министърът на финансите определя изискванията относно отчетите на Министерството на енергетиката за събраните приходи от концесии и направените разходи.

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При изменения в българското законодателство, които ограничават правата или причиняват материални щети на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесионера, при искане от негова страна се изменят условията на сключения договор с оглед възстановяване на правата и интересите му, съответстващо на първоначално сключения договор.

Чл. 63а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Дейностите по техническа ликвидация, консервация и рекултивация на геологопроучвателните и миннодобивните обекти се извършват за сметка на титулярите на разрешенията и на концесионерите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Титулярят на разрешението или концесионерът предоставя финансово обезпечение за изпълнение на дейностите по ал. 1 чрез:

1. предоставяне на безусловна неотменяема банкова гаранция за всяка година от срока на съответния договор, издадена в полза на министъра на енергетиката, със срок на валидност 14 месеца; нова безусловна неотменяема банкова гаранция се издава в срок до два месеца преди изтичане срока на предходната;

2. откриване на доверителна сметка в избрана от него банка, в която прави вноски в съответствие с договора;

3. едновременното прилагане на способите по т. 1 и 2.

(3) Начинът на финансовото обезпечение и предвиденият размер на средствата се договарят между страните и са съществен елемент от съответния договор.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Титулярят по предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море или концесионерът по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море предоставя и финансово обезпечение за обезпечаване на отговорността за предотвратяване и отстраняване на непосредствена заплаха от възникване на екологични щети или за екологични щети, причинени от сондажни, търсещи, проучвателни или добивни дейности в териториалното море, континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море.

(5) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Финансовото обезпечението по ал. 4 се договаря между страните в съответния договор съобразно вида и стойността на предвидените дейности по ал. 1.

Чл. 63б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Конкретният размер на обезпечението по **чл. 63а, ал. 2** се определя въз основа на предвидените в цялостния работен проект за търсене и проучване или за проучване, или за добив

дейности по **чл. 63а, ал. 1** съобразно утвърдения график за тяхното изпълнение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Промяна в размера и/или частично освобождаване на финансовото обезпечение се извършва при условия и по ред, определени в договора.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Средствата по предоставеното финансово обезпечение не могат да са предмет на принудително изпълнение.

Чл. 63в. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) При предсрочно прекратяване на договора за търсене и проучване или за проучване, или за концесия финансовото обезпечение се прехвърля изцяло на Министерството на енергетиката и се използва за изпълнение на дейностите по **чл. 63а, ал. 1**.

Чл. 63г. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Когато към датата на прекратяване на договора размерът на финансовото обезпечение не покрива изцяло фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по **чл. 63а, ал. 1**, разликата до пълния размер на необходимата сума е за сметка на титуляря на разрешението или на концесионера.

(2) Когато към датата на прекратяване на договора размерът на финансовото обезпечение превишава фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по **чл. 63а, ал. 1** след тяхното приключване, разликата в повече се освобождава в полза на титуляря на разрешението или на концесионера.

Чл. 64. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случай, че на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване бъде предоставена концесия за добив при условията на **чл. 29, ал. 1**, разходите за търсене и проучване или за проучване, с изключение на тези по **чл. 59** и **чл. 60, ал. 1**, се признават за фактически разходи.

(2) Разходите за разработка на находището за добив се признават за фактически разходи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Фактическите разходи по ал. 1 и 2 се заверяват задължително от регистриран одитор преди да се приемат за извършени от министъра на енергетиката.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разходите по ал. 1 и 2, формирани като финансови загуби, започват да се приспадат от годината, в която започне добивът, последователно през следващите пет години. При формиране на нови загуби по време на експлоатация на находището възстановяването им започва от момента на възникването им и за всяка загуба важи петгодишният срок за погасяване.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Източник за възстановяване на направените разходи за търсене, проучване, разработка и експлоатационните разходи са приходите от добитите подземни богатства след заплащане на концесионното възнаграждение.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разходите за възстановяване на природната среда се включват в разходите преди облагане с печалба.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разходите, направени допълнително от титуляря на разрешението или от концесионера и изрично уговорени в договора по **чл. 66, ал. 1, т. 16**, се признават за фактически разходи.

Глава четвърта.

ДОГОВОРИ, ИЗМЕНЕНИЕ, ПРЕКРАТЯВАНЕ, АРБИТРАЖ И ЕКСПЕРТИЗИ (ЗАГЛ. ДОП. -

Раздел I.
Общи разпоредби

Чл. 65. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., предишен текст на чл. 65, изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разрешението за търсене и проучване или за проучване или концесията за добив влизат в сила от датата на сключване на договор.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Влизането в сила на договора по ал. 1 може да бъде поставено в зависимост от изпълнението на условия, определени с разрешението за търсене и проучване или за проучване, или с решението за предоставяне на концесия за добив, или с действащото законодателство. Изпълнението на условията се обвързва с определен срок.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Договорът задължително съдържа:

1. страните по договора;
2. предмета на договора, координатите и размера на предоставената площ;
3. срока на разрешението или на концесията, момента, от който той започва да тече, и условията за продължаването му;
4. правата и задълженията на страните;
5. условията и реда за изготвяне и предоставяне на проекти, отчети, първични данни, счетоводни документи и друга информация;
6. принадлежностите към концесията;
7. финансовите условия и реда за извършване на дължимите плащания, условия за промяна на размера на концесионното плащане при промяна на нормативната уредба, уреждаща реда за неговото определяне, включително вида и размера на отговорността за неизпълнение на задълженията по договора;
8. видовете, обхвата и размера на финансовото обезпечение за изпълнение на задълженията;
9. условията и реда за прехвърляне на права и задължения по **чл. 25**;
10. условията и реда за прекратяване на договора, включително последиците от неизпълнение на условията за влизането в сила на договора;
11. условията, които определят правата върху геоложка и друга информация, добита от титуляря на разрешението или от концесионера по време на дейностите по договора;
12. реда и начина за извършване на дейностите и временното им спиране;
13. условията за опазване на земните недра, околната среда, защитените територии, културните ценности и човешкото здраве;
14. условията и реда за осъществяване на контрол;

15. условията и реда за действие при възникнали обстоятелства на непреодолима сила;
16. условията и реда за разрешаване на спорове;
17. допълнителни условия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Договорът за търсене и проучване или за проучване съдържа и задължението за титуляря на разрешението за освобождаване на части от площта в полза на държавата съгласно изискванията на **чл. 32, ал. 3**.

Чл. 66а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Договорът за концесия с държавно предприятие в случаите по **чл. 39, ал. 2, т. 5** съдържа реквизитите по **чл. 66, ал. 1**, както и:

1. дейностите, за изпълнение на които държавното предприятие може да използва добитите подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5**;
2. забрана за разпореждане със или за използване на добитите подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5** за дейности извън тези по т. 1;
3. описание на имотите - държавна собственост, които са предоставени на предприятието за нуждите на дейностите по концесията;
4. условие за извършване на добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5** след влизането в сила на решение по ОВОС, с което се одобрява осъществяването, или на решение да не се извършва ОВОС на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 5**, издадени по реда на **Закона за опазване на околната среда**.

(2) Държавното предприятие - концесионер, не може да заявява прехвърляне на трето лице на правата и задълженията, произтичащи от предоставената концесия за добив.

Чл. 66б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Концесионният договор може да се изменя и/или допълва по взаимно съгласие на страните с допълнително споразумение:

1. при последващо възникване на опасност за националната сигурност, за отбраната на страната, за околната среда, за водите, за безопасността на населението и човешкото здраве, от разрушаване или увреждане на културни ценности или от увреждане на пътища от републиканската пътна мрежа;
2. при частично погиване на обекта на концесията или при обективна невъзможност за ползването му по предназначение;
3. при настъпване на обективни обстоятелства, в резултат на които финансовите условия при предоставяне на концесията са значително променени;
4. в други случаи, определени с този закон или в договора.

(2) Когато измененията и/или допълненията са в съответствие с решението за предоставяне на концесия, допълнителното споразумение се сключва с министъра на енергетиката, без да е необходимо приемане на решение на Министерския съвет за даване на съгласие за изменение и/или допълнение на договора, а в останалите случаи допълнителното споразумение се сключва от министъра на енергетиката след приемане на решение от Министерския съвет.

Чл. 66в. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) В случаите по **чл. 66б, ал. 1** всяка от страните може да поиска изменение и/или допълнение на концесионния договор с мотивирано предложение.

(2) Искането на концесионера се отправя към министъра на енергетиката, който преценява законосъобразността и целесъобразността на предложението в срок до три месеца от получаването му.

(3) Концесионерът изразява становище по направено от министъра на енергетиката предложение в срок до три месеца от получаването му.

(4) При приемане на отправеното предложение страните сключват допълнително споразумение за изменение и/или допълнение на договора, съответно министърът на енергетиката

внося мотивирано предложение до Министерския съвет за даване на съгласие за изменение и/или допълнение на договора. В случаите по **чл. 36, ал. 2 и 3** с мотивираното предложение министърът на енергетиката предлага на Министерския съвет да даде съгласие и за изменения и/или допълнения в концесионния договор в съответствие с **чл. 36, ал. 4**.

(5) Министерският съвет приема решение по внесеното от министъра на енергетиката предложение.

(6) Страните сключват допълнително споразумение към концесионния договор в съответствие с решението по ал. 5.

(7) Разпоредбите по ал. 1 - 6 се прилагат и при изменение и/или допълнение на договори за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** или на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море."

Раздел II. Прекратяване

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Правата, придобити въз основа на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив, се прекратяват с прекратяването на съответния договор.

(2) Договорът се прекратява:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) с изтичането на срока на разрешението или на концесията и след приемане от страна на компетентните органи на дейностите по ликвидация на геологопроучвателния или миннодобивния обект и/или рекултивация на засегнатите земи и гори;

2. при обективна невъзможност за осъществяване на дейностите по предоставеното разрешение или концесия;

3. при влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност на титуляря на разрешението или на концесионера;

4. по взаимно съгласие;

5. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) при констатиран добив на подземни богатства за технологични проби и за технологични изследвания и изпитвания по **чл. 28, т. 2** в количества над определените в договора;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) по силата на съдебно или арбитражно решение;

7. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) когато в срок до три години от влизането в сила на концесионния договор не е започнал добив на подземни богатства по причини, за които концесионерът отговаря, като неподаване на заявление или искане за започване на процедура по специален закон, неизпълнение на указания на компетентен орган при провеждане на процедура по специален закон и други;

8. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 70 от 2008 г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) по други предвидени в договора основания.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) При смърт на физическото лице или при прекратяване на търговеца-титуляр на разрешение за

търсене и проучване или за проучване, договорът може да бъде продължен с допълнително споразумение след решение на министъра на енергетиката, в случай че правоприменникът депозира в срок до 30 дни заявление за продължаване на договора, поеме всички задължения по него и отговаря на изискванията по **чл. 23** и **23а**.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) При смърт на физическото лице или при прекратяване на търговеца-концесионер, договорът може да бъде продължен с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката, в случай че правоприменникът депозира в срок до 90 дни заявление за продължаване на договора, поеме всички задължения по него и отговаря на изискванията по **чл. 23** и **23а**.

(5) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Договор за концесия по **чл. 66а** се прекратява при:

1. настъпване на някое от основанията по ал. 2, т. 1, 2, 4 - 8;
2. прекратяване на дейността на държавното предприятие, освен ако със закон не е определено друго държавно предприятие, на което да се прехвърлят правата и задълженията по концесията;
3. нарушаване на забраната по **чл. 66а, ал. 1, т. 2**;
4. настъпване на друго условие, определено със закона, с който е образувано държавното предприятие.

Чл. 68. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката има право да спре действието на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията, когато титулярят на разрешението или концесионерът извършва дейности, които са в противоречие с действащото законодателство или нарушават клаузите на сключения договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случай на спиране органът по ал. 1 уведомява писмено титуляря на разрешението или концесионера за причините и му определя подходящ срок за съобразяване с действащото законодателство или с клаузите на сключения договор.

(3) Титуляр на разрешение или концесионер, чиито дейности са спрени по ал. 1, няма право да упражнява правата си по съответния договор, както и да търси обезщетения за пропуснати ползи за съответния период на спиране.

(4) Разрешение или концесия, спрени по реда на ал. 1, се подновяват, ако титулярят на разрешение или концесионерът отстрани причините в срока по ал. 2.

(5) Спирането по ал. 1 не удължава срока на съответния договор и този на разрешението или на концесията.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Разрешението или концесията могат да бъдат прекратени само с акт на органа, който ги е предоставил, когато:

1. действието на разрешението или концесията е било спряно и титулярят на разрешението или концесионерът не е отстранил причините в срока по **чл. 68, ал. 2**;

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от

24.07.2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) възникне опасност за националната сигурност, за отбраната на страната, за околната среда, за водите, за безопасността на населението и човешкото здраве, от разрушаване или увреждане на културни ценности или от увреждане на пътища от републиканската пътна мрежа;

3. титулярят на разрешението или концесионерът не спазва изискванията за опазване на земните недра и рационалното използване на подземните богатства, за опазване на околната среда и рекултивация на нарушените терени или за управление на минните отпадъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) За наличието на обстоятелствата по ал. 1, т. 2 и 3 компетентните органи уведомяват Министерския съвет и министъра на енергетиката заедно с мотивирано предложение за необходимостта от предприемане на действия за прекратяване на съответния договор.

Чл. 70. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по **чл. 69, ал. 1, т. 1 и 3** титулярят на разрешението или концесионерът носи отговорност за претърпените вреди и пропуснатите ползи, причинени от предсрочното прекратяване, включително и за срока на спиране.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по **чл. 69, ал. 1, т. 2** на титуляря на разрешението или на концесионера се дължи обезщетение, освен ако опасността не е настъпила в резултат на негови действия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Въз основа на решението по **чл. 69, ал. 1** министърът на енергетиката отправя писмено предизвестие до титуляря на разрешението или до концесионера за прекратяването.

(4) При прекратяване по **чл. 69** титулярят на разрешението или концесионерът извършва пълна рекултивация на засегнатата земя.

Чл. 71. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г., предишен текст на чл. 71, изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) За неуредените случаи по сключването, изпълнението и прекратяването на договорите се прилагат разпоредбите на **част трета от Търговския закон** и на **Закона за задълженията и договорите**.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Министърът на енергетиката представлява Министерския съвет по дела, свързани с изпълнението и прекратяването на концесионните договори, включително предявява вземания на концедента по съдебен ред.

Раздел II "а".

Последици от прекратяване на концесионния договор (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) При прекратяване на концесионния договор концесионерът е длъжен да предаде обекта на концесия на комисия, назначена от министъра на енергетиката. За предаването и приемането на обекта се съставя протокол, който се подписва от членовете на комисията и от упълномощен представител на концесионера.

(2) В състава на комисията се включват представители на Министерството на енергетиката, на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и на съответния областен управител, в чието управление следва да премине обектът на концесия.

(3) Срокът за предаване и приемане на обекта на концесията е 30 дни от датата на прекратяване на концесионния договор или от датата на приемане на извършени дейности по ликвидация или консервация на миннодобивния обект и рекултивация на засегнатите земи, а в случаите на отказ от продължаване на концесионния договор с правопреемник - от датата на отказа.

(4) Когато концесионерът откаже да предаде обекта, както и когато към датата на прекратяване на концесионния договор търговецът-концесионер е прекратен без правопреемник, комисията по ал. 1 съставя констативен протокол за отказ от предаване на обекта, съответно за невъзможност за предаване на обекта. Протоколът е основание за издаване на заповед за изземване на обекта от областния управител по реда на [Закона за държавната собственост](#).

(5) От датата на приемане на обекта, а в случаите по ал. 4 - от датата на изземването, обектът преминава в управление на областния управител.

Чл. 71б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В 14-дневен срок от датата на приемане на обекта министърът на енергетиката уведомява Министерския съвет и предоставя информация в Националния концесионен регистър за основаниято, датата на прекратяване на договора и датата на приемане на обекта.

Чл. 71в. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) При предсрочно прекратяване на концесията всяка от страните може да търси обезщетение за действително претърпените вреди съобразно общите правила.

Раздел III. Арбитраж и експертизи

Чл. 72. (1) Всеки спор между страните по договор, който не може да се реши по взаимно съгласие, се решава по съдебен ред или чрез арбитраж, ако е предвидено в съответния договор.

(2) В случай, че е договорен международен арбитраж, езикът, мястото на арбитража и други условия трябва да бъдат посочени в съответния договор.

Чл. 73. Страните по договора могат да се споразумеят да отнесат някои несъгласия или спорове за решаване от експерти по процедура, уговорена в сключения договор.

Глава пета. ПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЯ

Чл. 74. (1) Регистрирането на откритие на подземни богатства и вписването му в регистъра на откритията на находища на подземни богатства не променя собствеността, предназначението и ползването на недвижимия имот на повърхността на земята.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставените разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив дават право на титуляря на разрешението или на концесионера да предприеме самостоятелно съответните правни и фактически действия за постигане на споразумение с титулярите на права на земята в предоставената площ, които го препятстват или затрудняват за осъществяването на дейностите по разрешението или концесията и на съответния договор.

Чл. 75. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионерът и собственикът на земята

могат да сключат договор, с който на титуляря или на концесионера се прехвърля вещно право или в полза на титуляря на разрешението или на концесионера се учредява вещно право на ползване върху земята за срока на разрешението или на концесията и се определят условията и редът за плащане на възнаграждение за това право.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Ако не се постигне съгласие по ал. 1, заинтересованата страна, на която са предоставени права за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4**, отнася въпроса за разрешаване пред министъра на енергетиката, който в зависимост от естеството на работите, тяхната продължителност и въздействието им върху земните недра и околната среда може да направи искане чрез областния управител по местонахождението на земята до министъра на финансите и до министъра на регионалното развитие и благоустройството за принудително отчуждаване на частните имоти или на част от тях с оглед нуждите на проучването и добива на подземните богатства по реда на **глава трета от Закона за държавната собственост** и след предварително равностойно обезщетяване. Искането за отчуждаване се придружава със скица-проект въз основа на данни от кадастралната карта с извлечение от кадастралния регистър на недвижимите имоти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Начинът на обезщетяване на собственика и цената на имота се посочват от областния управител по местонахождението на имота след потвърждение на министъра на финансите и на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) Имотът се счита за отчужден, когато се изплати определеното обезщетение или когато се издаде нотариален акт за собственост на отстъпления в обезщетение имот.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Министърът на енергетиката или определено от него длъжностно лице от състава на министерството, следва реда, определен в законите, които уреждат промяната в предназначението на земята, в случай че тя е земеделска, от държавния горски фонд, общинска или от друг характер.

(6) При условията на ал. 2 въвеждането във владение се извършва по административен ред.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Ако в тригодишен срок от принудителното отчуждаване на имота концесионерът не е предприел действия по изпълнението на работния проект, бившият собственик или областният управител има право да поиска от административния съд по местонахождението на имота да отмени принудителното отчуждаване и да постанови възстановяване на даденото от двете страни.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) След прекратяване на дейностите по разрешението за търсене и проучване или за проучване или по концесията за добив титулярят или концесионерът е длъжен да предприеме всички мерки за възстановяване на уврежданията на земята в съответствие с условията на договора по ал. 1, разрешението за търсене и проучване или за проучване или концесията за добив, действащото законодателство по опазване на околната среда, други приложими закони и сключения договор.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Решенията по предходните алинеи се съобщават на заинтересованите страни по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**. Решението може да се обжалва пред съответния

административен съд по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#). Решението на административния съд е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Чл. 76. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Обезщетенията по **чл. 75, ал. 1** се определят въз основа на вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането на земята от дейностите по разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията за добив и съответния договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Ако се окаже, че след прекратяване на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията за добив земята не може да послужи за предишното си предназначение, имотите се отчуждават по реда на [Закона за държавната собственост](#).

Част трета.

ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА ПРИ ТЪРСЕНЕТО, ПРОУЧВАНЕТО И ДОБИВА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Глава първа.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване, проектират минно строителство, подготвят експлоатацията и добиват подземни богатства.

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) Изискванията за предотвратяване на аварии при търсене, проучване и добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 3** в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 78. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Всеки титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионер е длъжен да извършва дейностите по предоставените разрешения или концесии за добив и съответния договор съгласно изискванията на този закон и действащото законодателство по опазване на околната среда, земеделските земи, горите и на културните ценности.

Чл. 79. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Добивът на подземни богатства се извършва само от находища, регистрирани като търговски открития по **чл. 21**, и/или от находища с утвърдени и заведени запаси или запаси и ресурси в Националния баланс.

Глава втора.

МИНИ И КАРИЕРИ

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Границите на

всяка мина или кариера се определят спрямо установените контури на запасите и/или ресурсите на подземните богатства - обект на експлоатация и площите, необходими за осъществяване на дейностите по концесията, извън добива по **чл. 37, ал. 1, т. 2**.

(2) Границите по ал. 1 се нанасят в специализираните карти по **чл. 17 и 18**.

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) За всяка мина и кариера се изготвят:

1. карта на мината или кариерата в подходящ мащаб;
2. карта и друга графична информация за подземните части на мината;
3. карти за общия вид на отделните части на мината или кариерата с указани граници на запасите и ресурсите и на минните работи;
4. геоложки план с необходимите профили и данни за находището;
5. маркшайдерски, технически и други данни за извършен мониторинг на минните дейности;
6. необходимите регистри, планове и статистически данни, свързани с изискванията за експлоатацията и с безопасността и здравето на работещите в мините и кариерите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Картите по ал. 1, т. 1 - 3 се изработват въз основа на данни от кадастъра, от едромасщабната топографска карта на страната, както и от други специализирани карти. Съдържанието на картите по ал. 1, както и условията и редът за създаването и поддържането им се определят от министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството с наредба съгласно **чл. 32, ал. 3 ЗКИР**.

Глава трета. РАБОТНИ ПРОЕКТИ

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Търсенето, проучването, добивът и първичната преработка на подземни богатства, техническата ликвидация или консервацията на геологопроучвателни и миннодобивни обекти и рекултивацията на засегнатите земи се осъществяват въз основа на съгласувани от министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице цялостни и годишни работни проекти.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Работните проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземни богатства трябва да съдържат данни за обема, техническите и технологичните решения и сроковете за изпълнение на геологопроучвателните и миннодобивните дейности, за размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, културните ценности, безопасността и здравето на работещите.

(2) Цялостните и годишните работни проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземни богатства трябва да осигуряват:

1. прилагане на методи, технологии и системи, ограничаващи отрицателното влияние върху земните недра и околната среда;
2. оптимално извличане на запасите и ресурсите при добива им от земните недра и на съдържащите се в тях полезни компоненти при първичната им преработка;
3. спазване на изискванията за депониране и съхраняване на почвените материали и минните отпадъци;
4. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) опазване и възстановяване на околната среда, чрез планиране на действията по ликвидация или консервация на геологопроучвателните или миннодобивните обекти и рекултивация (включително и поетапна рекултивация) на засегнатите земи и гори;
5. безопасността и здравето на работещите;
6. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) опазване на културните ценности.

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите са длъжни да изготвят цялостни и годишни работни проекти за ликвидация или консервация на геологопроучвателните или миннодобивните обекти и за рекултивация на засегнатите земи, представляващи неразделна част от проектите по **чл. 83, ал. 2**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Проектите по ал. 1 трябва да съдържат данни за обема, техническото изпълнение и сроковете за ликвидация или консервация и рекултивация, за размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, здравето и безопасността на населението и културните ценности.

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Изискванията към обхвата и съдържанието на проектите по **чл. 83, ал. 1** и по **чл. 84, ал. 1** и на техните изменения и допълнения, както и условията и редът за съгласуването им с компетентните органи се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите отчитат изпълнението на проектите по **чл. 83** и **84** ежегодно с писмен доклад до министъра на енергетиката.

Глава четвърта.

ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Опазването на земните недра при търсенето, проучването, добива и първичната преработка на подземни богатства се осигурява чрез рационалното им използване.

(2) Рационалното използване на подземните богатства при търсенето, проучването, добива и първичната им преработка включва:

1. спазване на утвърдените с работните проекти методики, технологии и ред за търсене и проучване на подземни богатства;
2. спазване на утвърдения с работните проекти ред за усвояване на запасите на подземни

богатства;

3. оптимално изземване на запасите на подземни богатства при експлоатацията на находищата им;

4. оптимално извличане на полезните компоненти от добитите подземни богатства при първичната им преработка;

5. опазване на находищата на подземни богатства от промишлено и друго строителство, усложняващо експлоатацията и рационалното използване на запасите им;

6. спазване на одобрения план и на съгласуваните цялостен работен проект и годишни работни проекти за управление на минните отпадъци;

7. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) спазване на утвърдените и съгласувани проекти за техническа ликвидация или консервация на геологопроучвателни и миннодобивни обекти и за рекултивация на нарушените терени.

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За спазване на изискванията по опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства всеки титуляр на разрешение за търсене и проучване и за проучване и концесионер е длъжен да:

1. осъществява дейностите по търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства в съответствие с изискванията на действащото законодателство;

2. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) разработва и утвърждава след съгласуване с министъра на енергетиката икономически обосновани и съобразени с изискванията за опазване на околната среда кондации за изчисляване на запасите и ресурсите на проучените находища на подземни богатства;

3. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) съгласува с министъра на енергетиката работните проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства и работните проекти за техническа ликвидация или консервация на геологопроучвателните и миннодобивните обекти;

4. спазва утвърдения с работните проекти ред за промишлено усвояване на запасите и ресурсите на подземни богатства, за първичната им преработка, както и мерките за опазване и възстановяване на земните недра и околната среда;

5. води съгласно действащата нормативна уредба необходимата геолого-маркшайдерска и статистическа документация за установяване движението на запасите и ресурсите на подземни богатства и показателите за степента и качеството на извличането им от земните недра (загуби и обедняване);

6. извлича оптимално полезните компоненти от добитите подземни богатства при първичната им преработка;

7. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) документира и съгласува с министъра на енергетиката допуснати извънпроектни загуби на подземни богатства и на полезни компоненти при добива и първичната им преработка;

8. (изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) не разработва находища без заведени в Националния баланс запаси или запаси и ресурси от подземни богатства;

9. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) рекултивира нарушените терени от търсенето, проучването,

добива и първичната преработка на подземните богатства въз основа на проект, съгласуван с министъра на енергетиката;

10. предоставя на органите по опазване на земните недра и околната среда справки и обяснения, необходими за изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Глава пета.

КОНТРОЛ ПО ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) (1) Министърът на енергетиката осъществява цялостен контрол:

1. по опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства;
2. върху съдържанието и изпълнението на цялостните и годишните работни проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземните богатства, на разрешителните и планове за управление на минните отпадъци и на проектите за консервация, ликвидация и рекултивация;
3. по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване или на концесионните договори;
4. по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:
 - а) без издадено разрешение или предоставена концесия;
 - б) с разрешение или с концесия, чието действие е спряно по реда на **чл. 68** или на сключения договор.

(2) Министърът на околната среда и водите осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и по предоставените концесии за добив и върху действащи и закрити съоръжения за минни отпадъци, включително на изоставените във връзка с изпълнението на условията на решенията, разрешителните и становищата, издадени при условията и по реда на законодателството за опазване на околната среда. Контролът се извършва във вид и в обем, предвидени в **глава девета от Закона за опазване на околната среда** и в съответните разпоредби на **Закона за защитените територии**, **Закона за биологичното разнообразие**, **Закона за водите** и на **Закона за управление на отпадъците**.

(3) Министърът на труда и социалната политика чрез Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив по отношение на здравословните и безопасни условия на труд.

(4) Министърът на културата осъществява контрол върху дейностите по предоставени разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив и върху действащи и закрити съоръжения за минни отпадъци, когато се засягат културни ценности.

(5) Кметът на съответната община осъществява контрол по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:

1. без издадено разрешение или предоставена концесия;
2. с разрешение или с концесия, чието действие е спряно по реда на **чл. 68** или на сключения договор.

(6) Органите по ал. 1 - 5 могат да възлагат осъществяването на контролните дейности на длъжностни лица от съответната администрация.

(7) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2021 г.) Проверки на изпълнението на сключени договори за търсене и проучване, за проучване или за концесии за добив може да се извършват и от Агенцията за държавна финансова инспекция и от Сметната палата в рамките на техните правомощия.

Чл. 91. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Органите по **чл. 90** в съответствие със своята компетентност имат право:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) на свободен достъп до всички обекти, сгради и съоръжения на титуляря на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесионера в границите на предоставената му площ и до съоръженията за минни отпадъци;
2. да организират извършването на маркшайдерски измервания и да вземат проби и мостри за контролни лабораторни изследвания;
3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да дават писмени предписания за отстраняване на констатирани пропуски и нарушения, свързани с опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства и изпълнението на работните проекти, както и с опазването на културните ценности;
4. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) да поискат министърът на енергетиката да спре временно, след писмено предупреждение, дейностите по търсене, проучване, добив, преработка и ползване на подземни богатства и по управление на минни отпадъци, когато не се изпълняват предписанията по т. 3;
5. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да налагат глоби и/или имуществени санкции за констатирани нарушения по опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства и опазването на културните ценности.

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Контролните органи по **чл. 90** са длъжни да:

1. установяват обективно фактите и да отразяват резултатите от проверките в констативни протоколи;
2. опазват служебната, производствената и търговската тайна, както и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване.

Чл. 92а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Цялостният контрол по изпълнение на договорите за търсене и проучване или за проучване, или за концесия за добив се осъществява от министъра на енергетиката.

(2) Контролът по изпълнението на договорите включва периодичен контрол на изпълнението

на условията на разрешението или концесията и на задълженията на титуляря или на концесионера в съответствие с предвиденото в договорите.

(3) Контролът се осъществява чрез:

1. длъжностни лица от Министерството на енергетиката;
2. назначени от министъра на енергетиката комисии за контрол по изпълнението на концесионните договори (комисии за контрол);
3. лица, на които са възложени контролни дейности.

Чл. 92б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Длъжностните лица по **чл. 92а, ал. 3, т. 1** осъществяват периодичен контрол чрез:

1. проверка и анализ на документите за отчитане на резултатите от изпълнението на задълженията на титуляря/концесионера, определени в съответния договор;
2. планирани проверки на място, извършвани въз основа на предварително одобрен график;
3. извънредни проверки на място - при възникнала необходимост.

(2) За резултатите от извършените проверки се съставя констативен протокол.

Чл. 92в. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Контролът по изпълнение на договорите за търсене и проучване или за проучване се осъществява от длъжностните лица по **чл. 92а, ал. 3, т. 1**.

(2) За резултатите от извършения контрол длъжностните лица изготвят доклад до министъра на енергетиката.

Чл. 92г. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Контролът по изпълнение на договорите за концесия за добив се осъществява от длъжностните лица по **чл. 92а, ал. 3, т. 1**.

(2) Въз основа на констатациите от извършения контрол длъжностните лица изготвят доклад до съответната комисия за контрол. При констатирано неизпълнение с доклада се предлагат мерки за отстраняване на констатираните неизпълнения на условия и/или задължения по съответния договор, както и за сезиране на компетентните органи - при констатирано неизпълнение на нормативни изисквания.

Чл. 92д. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) В зависимост от броя на контролираните договори за концесия за добив, от вида на обектите на концесия и от териториалното им местоположение министърът на енергетиката назначава една или повече комисии за контрол.

(2) В състава на комисията се включват представители на специализираната администрация на Министерския съвет и на Министерството на енергетиката.

(3) Министърът на енергетиката издава заповед, с която определя председателя, заместник-председателя на комисията и останалите членове на комисията.

(4) Комисията за контрол разглежда внесените доклади по **чл. 92г, ал. 2**. При констатирано неизпълнение комисията приема решения, с които дава указания на длъжностните лица по **чл. 92а, ал. 3, т. 1** или прави предложения до министъра на енергетиката.

(5) Комисията за контрол приема годишен доклад за изпълнението на договорите за концесия за добив, който след одобряването му от министъра на енергетиката се предоставя на концедента.

(6) Комисията за контрол има право да предлага на министъра на енергетиката възлагането на трети лица на изпълнението на определени експертни или технически дейности, свързани с контролната дейност, при необходимост.

Чл. 92е. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Условията и редът за осъществяване на контрол по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване, или за концесия за добив се уреждат в наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката.

Глава шеста.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който извършва търсене и проучване или проучване на подземни богатства без надлежно издадено разрешение или с разрешение, чието действие е спряно по реда на **чл. 68** и на сключения договор, се наказва с глоба от 1000 лв. до 10 000 лв., а на юридическо лице или едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 50 000 лв.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който извършва добив на подземни богатства без надлежно предоставена концесия или с концесия, чието действие е спряно по реда на **чл. 68** и на сключения договор, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва:

1. при първо нарушение с глоба от 1000 до 20 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв.;

2. при повторно нарушение с глоба от 5000 до 50 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 200 000 до 300 000 лв.;

3. за всяко следващо нарушение с глоба от 10 000 до 100 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 400 000 до 500 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който не предаде цялата придобита информация и документация за подземните богатства, както и създадения интелектуален продукт в Националния геоложки фонд или не предостави придобития веществен материал в 45-дневен срок след приключване на геоложките изследвания в Министерството на енергетиката, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 5000 до 10 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 10 000 до 20 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионер, който възпрепятства достъпа до обекта на контролните органи по **чл. 90** или нарушава права при извършване на дейности по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив, се наказва с имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) В случаите по ал. 2 наред с имуществената санкция наказващият орган постановява и отнемане в полза на държавата на добитите количества подземни богатства, както и на техническите средства, принадлежащи на нарушителя, които са послужили за извършване на добива, за превозването или за пренасянето на добитите подземни богатства. Когато нарушителят се е разпоредил с добитите количества подземни богатства, наказващият орган постановява отнемане в полза на държавата на тяхната парична равностойност. Отнемане не се допуска, когато стойността на вещите явно не съответства на характера и тежестта на административното нарушение.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който не изпълнява задълженията по опазване на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства или извършва действия по управление, включително, но не само по депониране, преработване, използване и обезвреждане на минни отпадъци без разрешително по **чл. 22д, ал. 3** и/или план за управление по **чл. 22г, ал. 5**, се наказва с глоба от 10 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 50 000 до 500 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който не спазва условията на издадено разрешително по **чл. 22д, ал. 3** и/или одобрен план за управление по **чл. 22г, ал. 5**, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв. или с имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 и 2, ако не е предвидено по-тежко наказание, глобата или имуществената санкция е в троен размер.

Чл. 94а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) (1) Който извършва дейности, свързани с производствени или непроизводствени инсталации, включително сондажни дейности или комбинирани дейности в териториалното море, континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, без надлежно съгласуван вътрешен план за аварийно реагиране и/или негово изменение в съответствие с **Наредбата за изискванията за предотвратяване на аварии при търсене и проучване или проучване, или добив на подземни богатства - нефт и природен газ, в териториалното море, континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море**, се наказва с глоба от 10 000 до 50 000 лв., а на юридическото лице или едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 100 000 лв.

(2) Който извършва дейности, свързани с производствени или непроизводствени инсталации, включително сондажни дейности или комбинирани дейности в териториалното море, континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, без надлежно приет доклад за големите опасности или негово изменение в съответствие с **Наредбата за изискванията за предотвратяване на аварии при търсене и проучване или проучване, или добив на подземни богатства - нефт и природен газ, в териториалното море, континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море**, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв., а на юридическото лице или едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 100 000 до 200 000 лв.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Нарушенията по **чл. 93, 94 и 94а** се установяват с актове на длъжностни лица на Министерството на енергетиката.

(2) Нарушенията по **чл. 93, ал. 1 и 2** могат да бъдат установявани и с актове на оправомощени от кмета длъжностни лица от общинската администрация, на чиято територия се извършва нарушението.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на енергетиката или от оправомощени от него длъжностни лица.

(4) Нарушенията по **чл. 93, ал. 4** се установяват и с актове на длъжностни лица от Министерството на околната среда и водите или Министерството на културата, като наказателните постановления се издават от съответния министър или от оправомощени от него длъжностни лица.

Чл. 96. (1) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Който с действие или бездействие наруши изискванията за техническа безопасност и безопасност на труда или създаде опасност за здравето на работещите по **чл. 83, ал. 2, т. 5**, се наказва с глоба от 5000 до 20 000 лв., а на юридическо лице или едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 20 000 до 50 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове на длъжностни лица от Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" или от оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 97. Производството по налагане на административните наказания и по обжалване на наказателните постановления се извършва по реда на **Закона за административните нарушения и наказания**.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на закона:

1. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "геоложко откритие" е наличие на подземно богатство, установено в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване, което се характеризира с оценка на ресурсите му.

1а. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "геотермални ресурси" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 67 от допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници**.

1б. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "геотермална енергия" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 43 от допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници**.

1в. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "дълбоки геотермални ресурси" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 69 от допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници**.

1г. (нова - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "плитки геотермални ресурси" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 70 от допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници**.

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "дейности по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване или по концесии за добив" са всички дейности, свързани с търсенето, проучването, разкриването, подготовката за добив, добива и първичната преработка на полезните изкопаеми и геотермални ресурси, за които е издадено разрешението или концесията и които се извършват в съответствие с условията и реда на разрешението, концесията и съответния договор.

3. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "дейности, несвързани с търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства" са съхраняване на отпадъци в земните недра, използване на участъци от земните недра за резервоари на въглеводороди или геотермални ресурси, инженерна дейност от национално значение - строителство на тунели, магистрални пътища, тръбопроводи за пренос на въглеводороди и други.

4. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "добив" е цялостният технологичен процес на извличане на твърди, течни, газообразни полезни изкопаеми и геотермални ресурси от земните недра, включително и чрез преобразуване на естественото им състояние.

5. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "запаси" са определени количества или обеми полезни

изкопаеми в находището на подземни богатства, които технически е възможно, екологосъобразно и икономически изгодно да бъдат предмет на добив.

6. "земни недра" са достъпните за човешката дейност части на земната кора (литосферата).

7. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "кариера" е съвкупност от минни изработки за открит добив и съоръжения за преработка на подземни богатства.

8. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "кондиции" е съвкупност от изисквания към качеството и количеството на подземните богатства в находището, съобразени с минно-техническите, екологичните и икономическите условия за експлоатацията им.

9. (отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

10. "метални полезни изкопаеми" са природни минерални суровини, съдържащи метали или метални съединения в количества и вид, пригоден за тяхното технологично извличане и промишлено използване.

11. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "мина" е производствена единица (предприятие), включваща един или няколко обекти за добив по открит, подземен или комбиниран способ и съоръжения за първична преработка на подземни богатства.

12. "минен район" е площта на находището, в която е мината, разширена с необходимата територия от технологично естество за нормалното функциониране на мината.

13. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "находище на подземни богатства" е природно или техногенно струпване на минерални и органични вещества (полезни изкопаеми), или съществуването на дълбок геотермален ресурс, които при определени технически, екологични и финансово-икономически условия може да бъде предмет на добив.

14. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "неметални полезни изкопаеми" са природни минерални суровини, които в тяхното естествено състояние след добив или във вид на отделни минерали или химични съединения, извлечени от тях, могат да се използват в материалното производство.

15. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "нефт и природен газ" са всички природни течни и газообразни въглеводороди в земните недра.

16. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "опазване на земните недра" е спазване на определените с нормативните актове изисквания и ред за ползването на земните недра, както и на изискванията за разумното и рационалното използване на подземните богатства при проучването, добива и първичната им преработка.

17. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "оптимално извличане" е възможно най-пълното извличане на запасите и ресурсите на подземни богатства от находищата при добива им, както и на съдържащите се в тях полезни компоненти и елементи при първичната им преработка чрез прилагане на подходящи и екологосъобразни технологии.

18. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "отделни части (участъци) от находище" са обособени части от находище на подземни богатства с установени запаси или запаси и ресурси, които могат да бъдат предоставяни самостоятелно за добив чрез концесия, при спазване на изискванията за опазване на земните недра, околната среда и безопасността на труда.

19. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., доп. - ДВ, бр. 67 от 2025 г.) "търговско откритие" е находище на подземни богатства, открити и регистрирани в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване или по предоставена концесия за добив на подземни богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4** - само за подземните богатства по **чл. 2, ал. 1, т. 8**, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ, на място и в момент, когато тяхната разработка, добивът и/или преработката на полезни изкопаеми или геотермални ресурси от тях са икономически изгодни, екологосъобразни и имат търговска стойност по актуални пазарни критерии.

20. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "площ на разрешението" е площта, върху която са предоставени права за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства.

21. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "подземни богатства" са природни твърди, течни и газообразни минерални и органични образувания и геотермални ресурси в земните недра и минните отпадъци от проучването, добива и първичната им преработка, които е възможно да бъдат използвани в материалното производство.

22. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "ползване на земята по предназначение на разрешение" е преминаване през имота или временно настаняване и извършване на дейности за нуждите на търсенето и проучването или на проучването.

23. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "първична преработка" или "преработка" са механични, физични, биологични, термични или химически процеси или комбинация от процеси, извършвани върху добити подземни богатства с цел извличане на полезни компоненти, включително промени в размера, класифициране, сепариране, филтруване и излужване, както и повторното третиране на вече депонирани отпадъци с изключение на топене, термични производствени процеси (без производството на негасена вар) и всички металургични процеси.

24. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., доп. - ДВ, бр. 79 от 2020 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "минни отпадъци" са отпадъци в твърдо, течено или шламово състояние - пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, в т.ч. открит и подземен добив на подземни богатства, включително чрез сондажи, преработка на извлечения материал или извличане на субпродукти, включително редкоземни елементи, от проучване или добив на геотермална енергия, независимо от техния собственик или държател и от момента, в който са генерирани; не са минни отпадъци отпадъците, които не са пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, отпадъците, образувани при дейности по проучване, добив и първична преработка на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, и водите, които се инжектират и/или реинжектират в земните недра, за които се изисква разрешително по **чл. 118а, ал. 7 и ал. 9, т. 1 от Закона за водите**;

24а. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "оползотворяване на минни отпадъци" е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел вместо други материали, които биха били използвани за изпълнението на дадена функция, когато това е благоприятно за околната среда в съответствие със **Закона за опазване на околната среда** и

Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 02/09/2025 г.

подзаконовите нормативни актове по прилагането му и с разпоредбите на този закон.

25. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "проучвателни операции" са дейностите, провеждани в изпълнение на придобито разрешение за търсене и проучване или за проучване и на сключен договор, с оглед откриване на находище и неговата оценка, както и характеристиката и вероятното му поведение по време на добив, включващи: геоложки, геофизични, геохимични и други необходими специализирани наблюдения, анализи и изследвания, сондиране или минни изработки, тяхното удълбочаване, напускане или завършване, технологични изпитвания, както и свързани с това непредвидени операции. Проучвателните операции не включват дейности по разработване на находища или такива, пряко свързани с извършван добив на подземни богатства.

26. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "разходи за търсене и проучване или за проучване" са разходите, разноските и задълженията, направени при изпълнението на проучвателните операции.

27. "разходи за разработка" са разходите, разноските и задълженията, направени от концесионера при разработката на находището преди преминаване към постоянен добив.

28. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "ресурси" са вероятните количества или обеми от полезни изкопаеми в находището, които не са оконтурени и доказани достатъчно убедително с извършените геологопроучвателни работи или за които липсва достатъчна техническа, технологична, екологична и икономическа оценка, необходима за проектиране и извършване на добив.

29. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "строителни материали" са разнообразни естествени магмени, метаморфни и седиментни скали и скални разновидности, които се използват за строителни цели в естествен вид или след преработка.

30. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "твърди горива" са всички твърди органични енергийни и технологични образувания, като торф, въглища, битумолити и други.

31. "титуляр на разрешение" или "концесионер" е всяко физическо или юридическо лице, което извършва дейности в Република България по силата на дадено разрешение или предоставена концесия в съответствие с този закон и други приложими закони.

32. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "търсене и проучване и проучване" е съвкупност от дейности, насочени към търсене, откриване, проучване и оценка на находища на подземни богатства с цел определяне на тяхното пространствено положение, количество или обем, качество и други геолого-икономически, минно-технически, технологични и екологични параметри, необходими за проектиране и извършване на добив.

33. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "скалнооблицовъчни материали" са естествени седиментни, магмени или метаморфни скали и скални разновидности с изразен рисунък и декоративни качества.

34. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "инфраструктура на находище на подземни богатства и геотермална енергия" са подходните пътища към находището, разкриващите изработки (шахти и щолни) и други, свързани с дейностите по концесията.

35. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "повторно нарушение" е нарушението, извършено след влизането в сила на наказателно постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид

нарушение.

36. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "техничко-икономическа оценка" е цялостен анализ на наличната инженерно-геоложка, техническа, технологична, екологична, икономическа и правна информация и включва определянето на целесъобразността от бъдещи инвестиционни работи, свързани с проектирането, строителството и производствената дейност на миннодобивното предприятие; тя се основава на детайлно проучени запаси и ресурси, изчислени въз основа на технико-икономически обосновани и екологично съобразени кондации.

37. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "геолого-икономическа оценка" е предварителен анализ на наличната инженерно-геоложка, техническа, технологична, екологична, икономическа и правна информация и включва обосноваване на необходимостта от инвестиране в геологопроучвателни дейности за перспективни участъци от находището; тя се основава на количествената оценка на установените ресурси на находището и представлява форма на технико-икономически съображения за възможното промишлено значение на ресурсите по аналогия с други находища.

38. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "цялостен работен проект" включва общата концепция за осъществяване на дейностите за срока на разрешението или за срока на концесията и съдържа данни за техния общ обем, техническите и технологичните решения, сроковете за изпълнение на предвижданите геологопроучвателни, миннодобивни и преработвателни дейности, дейностите по консервация, техническа ликвидация и рекултивация, размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, безопасността на населението и човешкото здраве.

39. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "годишен работен проект" включва подробни данни и разчети за техническите и технологичните решения, обема на геологопроучвателните, миннодобивните и преработвателните дейности, дейностите по консервация, техническа ликвидация и рекултивация, размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, безопасността на населението и човешкото здраве.

40. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "съоръжение за минни отпадъци" е всяко пространство - насипище, хвостохранилище (шламоохранилище) или друго, предназначено за събиране или депониране на минни отпадъци в твърда или в течна фаза, в разтвор или суспензия, за следния период от време:

а) неограничен - за съоръжения от категория "А" и за съоръжения за отпадъци, охарактеризирани като опасни в плана за управление на отпадъците;

б) над 6 месеца - за съоръжения за опасни отпадъци, генерирани непредвидено;

в) над една година - за съоръжения за неопасни, неинертни отпадъци;

г) над три години - за съоръжения за незамърсени почви, неопасни отпадъци от проучване, отпадъци при добива, преработката и съхранението на торф и инертни отпадъци.

Съоръжението за минни отпадъци включва и всяка язовирна стена/бент или друга структура, служеща да съдържа, задържа, ограничава или да поддържа по друг начин съоръжението.

40а. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "хвостохранилище (шламоохранилище)" е естествено или инженерно съоръжение за депонирането на финозърнести отпадъци наред с различни количества свободна вода, получени след преработката на подземни богатства и от пречистването и рециклирането на производствена вода.

40б. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "насипище (табан)" е инженерно съоръжение за съхраняване на твърди минни отпадъци върху повърхността на земята.

40в. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "язовирна стена/бент" е инженерно съоръжение, проектирано да задържа или да ограничава вода и/или отпадъци в дадено съоръжение за

минни отпадъци.

41. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "оператор на съоръжение за минни отпадъци" е юридическо или физическо лице, което осъществява проучване, добив и първична преработка на подземни богатства, или упълномощено от него лице, което е отговорно за управлението на минните отпадъци, включително по отношение на временното им съхраняване и за определено време след затварянето на съоръжението за минни отпадъци.

42. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "управление на минните отпадъци" са дейностите по транспортиране, депониране и съхраняване на минни отпадъци, както и изграждането, експлоатацията и закриването на съоръженията за минни отпадъци и осъществяването на последващ мониторинг, поддръжка и технически надзор на закритото съоръжение.

43. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "инертни отпадъци" са тези минни отпадъци, които във времето не търпят значителни физични, химични или биологични промени, не се разтварят, не се излужват, не горят и не реагират по друг физичен или химичен начин, не биодegradират или при контакт с друго вещество не оказват върху него отрицателно въздействие, в резултат на което съществува вероятност то да предизвика замърсяване на околната среда или да навреди на човешкото здраве. Общото съдържание на инфилтрат и замърсители в отпадъците и екотоксичността на инфилтратата трябва да са незначителни, като не застрашават качеството на повърхностните и/или подземните води.

43а. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "инфилтрат" е всяка течност, процеждаща се през депонираните минни отпадъци и емитирана от или съдържаща се вътре в дадено съоръжение за минни отпадъци, включително замърсено оттичане, което може да засегне неблагоприятно околната среда, ако не се третира правилно.

44. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "незамърсена почва" е отделената почва от земната повърхност при проучване и добив, която не съдържа вредни вещества от естествен и/или антропогенен източник, концентрацията на които причинява нарушаване на почвените функции по смисъла на [Закона за почвите](#).

45. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "опасни отпадъци" са тези минни отпадъци, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в [приложение № 3 към Закона за управление на отпадъците](#).

46. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "отпадъци от първичната преработка" са твърдите отпадъци или шламове, които остават след преработката на подземните богатства чрез сепарационни процеси (трошене, смилане, сортиране, флотация и други физико-химични техники), с цел отделяне на полезните компоненти и минерали от общата скална маса.

47. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "голяма авария" е събитие на миннодобивния обект по време на дейността му, включваща и управлението на минните отпадъци, водещо до сериозна опасност за човешкото здраве и/или околната среда, независимо дали незабавно или с течение на времето, както на миннодобивния обект, така и извън него.

48. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "значителна промяна" е изменение в структурата или дейността на съоръжението за минни отпадъци, което по мнението на органа по [чл. 90, ал. 2](#) може да има значителни отрицателни въздействия върху човешкото здраве или околната среда.

49. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "засегната общественост" са физически и/или юридически лица, техните сдружения, организации или обединения, които са засегнати, има вероятност да бъдат засегнати или имат интерес от вземането на решения по част първа, глава осма, в т.ч. неправителствени организации, съдействащи за защитата на

Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 02/09/2025 г.

околната среда и отговарящи на изискванията на българското законодателство.

50. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "хидрохимични данни" са данни за основните химични и физикохимични характеристики на състава на водите и зависимостта им от химични, физични и биологични процеси.

51. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "слабокиселинен разложим цианид" е цианид и цианидни съединения, които могат да се разложат под действието на слаба киселина или на разрежена силна киселина, при определено рН.

52. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "държател на минни отпадъци" е юридическо или физическо лице, от чиято дейност се образуват минни отпадъци или в чието държане те се намират.

53. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "потенциал на откритието" е предварителна и/или детайлна оценка на параметрите на находището и на количеството и качеството на установените в него подземни богатства въз основа на изчислени ресурси и/или запаси.

54. (нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) "леглата на реките, прилежащите земи на реките и водохранилищата и крайбрежните заливаеми ивици на реките" са земите по смисъла на **Закона за водите**.

55. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "опасно вещество" е вещество или смес, които са опасни по смисъла на **§ 1, т. 6 от допълнителните разпоредби на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси**;

56. (нова - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) "рекултивация" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за опазване на земеделските земи**.

57. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "инвестиционно предложение" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на Закона за опазване на околната среда**;

58. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "обект на концесия" са подземните богатства, представляващи изключителна държавна собственост, за които е предоставена концесията за добив;

59. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "принадлежности към концесията" са сгради, съоръжения и линейни инженерни мрежи на транспорта, водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност, осигуряващи безпрепятственото и нормално осъществяване на дейностите по концесията;

60. (нова - ДВ, бр. 79 от 2020 г.) "свързани лица" е понятие по смисъла на **§ 1, т. 16 от допълнителните разпоредби на Закона за концесиите**.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Този закон въвежда изискванията на **Директива 2006/21/ЕО** от 15 март 2006 г. на Европейския парламент и на Съвета относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Заварените случаи, при които се осъществява дейност, регламентирана с този закон, се уреждат съгласно неговите разпоредби от датата на влизането му в сила.

§ 3. Лица, осъществяващи дейности за търсене и/или проучване на подземни богатства в срок до три месеца от влизането в сила на този закон, подават молба до органите по **чл. 7** за привеждането на дейността при условията и по реда на този закон.

§ 4. В 3-месечен срок от влизането на закона в сила се приемат подзаконовите нормативни

актове по прилагането му.

§ 5. В **чл. 4, ал. 1, т. 1 от Закона за концесиите** (обн., ДВ, бр. 92 от 1995 г.; бр. 16 от 1996 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 61 и 123 от 1997 г., бр. 93 от 1998 г.) думите "природни" и "търсене, проучване и" се заличават, а думата "тяхното" се заменя с "техния".

§ 6. В **Закона за общинската собственост** (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г.) **чл. 69, т. 3** се изменя така:

"3. инертни и други материали, които се използват за задоволяване на строителните нужди на населението и се добиват по кариерен способ в обеми не по-големи от 10 000 куб. м годишно;"

§ 7. Този закон отменя **Закона за мините и кариерите** (обн., Изв., бр. 92 от 1957 г.; попр., бр. 17 от 1958 г.; изм. и доп., бр. 68 от 1959 г., бр. 104 от 1960 г.; ДВ, бр. 84 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 27 и 56 от 1986 г., бр. 35 от 1996 г., бр. 11 от 1998 г.).

§ 8. В **Закона за морските пространства на Република България** (обн., ДВ, бр. 55 от 1987 г.; изм., бр. 11 и 59 от 1998 г.) **чл. 43** се отменя.

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 26 февруари 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 25.11.2005 Г.)

§ 88. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 102. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г.) се правят следните изменения:

.....

2. Навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....

§ 142. **Кодексът** влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, **§ 2, т. 1** и **§ 2, т. 2** - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по

съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. **параграф 120**, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. **параграф 3**, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 23. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2006 г., с изключение на **чл. 42, ал. 3** и **чл. 58, ал. 4**, които влизат в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(ОБН. - ДВ, БР. 37 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 160. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2006 г. с изключение на **§ 12, т. 1, буква "а"** (относно т. 2) и буква "ж" (относно изречение второ), **§ 13, т. 1, буква "в"**, **§ 20, т. 2, буква "в"** (в частта относно уведомяването на Европейската комисия за промени в списъците) и буква "и" (относно т. 17 - 22), **§ 46, т. 4** (относно ал. 7), **§ 47**, **§ 78, т. 3** (относно изречение второ) и **§ 125**, които влизат в сила от 1 януари 2007 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

(ОБН. - ДВ, БР. 55 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 06.07.2007 Г.)

§ 28. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

2. Навсякъде в закона думите "министърът на енергетиката и енергийните ресурси" и "министърът на промишлеността" се заменят с "министърът на икономиката и енергетиката".

.....

§ 31. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на **§ 26, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 6**, които влизат в сила от 1 юли 2007 г., и на

разпоредбата на **§ 27**, която влиза в сила от 1 януари 2008 г.

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ
БОГАТСТВА

(ОБН. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 56 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 24.07.2015 Г.)

§ 84. Навсякъде в закона:

1. Думите "Национален геофонд" и "Националния геофонд" се заменят съответно с "Национален геоложки фонд" и "Националния геоложки фонд".
2. Думите "геоложката и техническата информация" и "геоложка и техническа информация" се заменят с съответно с "информацията и документацията" и "информация и документация".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ
БОГАТСТВА

(ОБН. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 56 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 24.07.2015 Г.)

§ 85. Подзаконовите нормативни актове се издават в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 86. Процедурите, започнали до влизането в сила на този закон, се приключват по досегашния ред в срок две години от влизането му в сила.

§ 87. Концесионерите по сключени към датата на влизане в сила на този закон концесионни договори запазват правата и задълженията си при условията на сключените договори до изтичане срока на концесията.

§ 88. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон всички притежатели на минни отпадъци привеждат дейността си в съответствие със закона.

(2) Съществуващите съоръжения за минни отпадъци се привеждат в съответствие с изискванията на този закон до 1 май 2012 г.

(3) Разпоредбата на **чл. 22з** влиза в сила от 1 май 2014 г.

§ 89. (Отм. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.)

§ 90. (1) Разпоредбите на **глава осма** "Управление на минните отпадъци" от Част първа не се прилагат за съоръжения за минни отпадъци, закрити към 1 май 2008 г.

(2) Закриването на съоръжения за минни отпадъци, експлоатацията на които е преустановена преди 1 май 2006 г., което трябва да приключи до 31 декември 2010 г., се осъществява по досегашния ред съгласно утвърдените работни проекти за ликвидация и рекултивация.

(3) Изпълнителната агенция по околна среда до 1 май 2012 г. изготвя опис на закритите съоръжения за минни отпадъци, разположени на територията на Република България, включително изоставените съоръжения, които причиняват сериозни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве.

§ 91. (1) Когато към датата на влизане в сила на този закон има сключен договор за концесия за добив на подземни богатства по отменената **ал. 2 на чл. 3**, функциите на общинския съвет се прехвърлят на Министерския съвет, а функциите на кмета на община - на министъра на регионалното развитие и благоустройството. В тези случаи концесионерите запазват правата и задълженията по сключения концесионен договор, освен ако не противоречат на този закон.

(2) Когато към датата на влизане в сила на този закон има предприети действия за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства, освен в случаите по **§ 4, 4а и 4б от преходните и заключителните разпоредби на Закона за концесиите**, процедурата се довършва по реда, определен с този закон. Когато действията са за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по отменената **ал. 2 на чл. 3**, процедурата се довършва от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Кметовете на общини представят на министъра на регионалното развитие и благоустройството:

1. в 7-дневен срок от влизането в сила на закона оригиналните документи за довършване на процедурата в случаите по ал. 2, изречение второ;

2. в тримесечен срок от влизането в сила на закона:

а) актовете за общинска собственост за подземни богатства, съставени на основание **§ 7, т. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация** и на основание на отменената **ал. 2 на чл. 3**;

б) оригиналите на сключените договори за концесия за добив на подземни богатства по отменената **ал. 2 на чл. 3** с всички приложения и допълнителни споразумения към тях, както и оригиналите, съдържащи се в досиетата на предоставените концесии.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 Г.)

§ 44. **Законът** влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на **чл. 114, ал. 2 и чл. 126**, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 16.10.2009 Г.)

§ 59. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 18.06.2010 Г.)

§ 40. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ
БОГАТСТВА

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

§ 102. (1) Министерският съвет приема стратегията по **чл. 7, ал. 1** в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Министерският съвет приема подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за подземните богатства и привежда действащите подзаконови нормативни актове в съответствие с този закон в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

§ 103. (1) Устройствените правилници на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на околната среда и водите и на Министерството на регионалното развитие и благоустройството се привеждат в съответствие с този закон в срок до два месеца от влизането му в сила.

(2) Министърът на финансите да извърши необходимите корекции по бюджетите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2010 г., считано от влизането в сила на промените в устройствените правилници по ал. 1.

(3) Трудовите и служебните правоотношения на служителите на Министерството на околната среда и водите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството, осъществяващи функции по Закона за подземните богатства, преминават към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма при условията и по реда на **чл. 87а от Закона за държавния служител** и **чл. 123 от Кодекса на труда** и в съответствие с устройствените правилници на администрациите.

§ 104. (1) Наличната към датата на влизането в сила на този закон информация и документация във връзка с поддържането на Националния геоложки фонд и специализираните карти и регистри, включително в електронен вид, се предава на министъра на икономиката, енергетиката и туризма в срок до два месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма организира създаването на електронна база данни за Националния геоложки фонд в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

(3) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма осигурява поддържането на актуална информация за хода на всички процедури по този закон на интернет [страницата](#) на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

§ 105. (1) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите и министърът на регионалното развитие и благоустройството предават на министъра на икономиката, енергетиката и туризма всички преписки по заявления и открити процедури, свързани с предоставяне на разрешения за търсене и проучване или за проучване и на концесии за добив, които не са приключили.

(2) Процедурите, започнали до влизането в сила на този закон, се довършват от министъра на икономиката, енергетиката и туризма по досегашния ред.

(3) Процедурите по **глава шеста от Закона за опазване на околната среда** за инвестиционни предложения за добив и първична преработка на подземни богатства, започнали при издадено удостоверение за търговско откритие по действащия към 8 август 2008 г. ред по Закона за подземните богатства или по предоставена концесия, се приключват по реда, действащ до 8 август 2008 г. В случаите, когато решението на компетентния орган по околна среда е за неодобряване на инвестиционното предложение, предоставената концесия се прекратява, а удостоверението за търговско откритие се обезсилва.

§ 106. (1) Концесионерите и титулярите на разрешения по сключени към датата на влизане в сила на този закон концесионни договори и договори за търсене и проучване и за проучване запазват правата и задълженията си при условията на сключените договори.

(2) Контролът по сключените към датата на влизането в сила на този закон договори за търсене и проучване и за проучване и за добив на подземни богатства се осъществява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите и министърът на регионалното развитие и благоустройството предават на министъра на икономиката, енергетиката и туризма всички контролни и архивни досиета на сключени договори за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив.

§ 107. (1) Операторите на съоръжения за минни отпадъци по действащи към момента на влизането в сила на този закон разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив, както и всички физически или юридически лица, в чието държане се намират съоръжения за минни отпадъци, представят в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма в срок до една година от влизането в сила на този закон искане за утвърждаване на план за управление на минните отпадъци или издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжения от категория "А".

(2) За утвърждаване на плана за управление на минните отпадъци операторите представят:

1. план за управление на минните отпадъци по **чл. 22д**;
2. доклад за оценка на риска от минните отпадъци и съоръженията за тяхното съхраняване по **чл. 22б, ал. 5**.

(3) За издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжения от категория "А", операторите представят и предложение за финансово обезпечение по **чл. 22з**.

(4) Мониторингът на всички закрити по реда на **Постановление № 74 на Министерския съвет от 1998 г. за ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина** (обн., ДВ, бр. 39 от 1998 г.; изм., бр. 48 от 2000 г., бр. 78 от 2005 г., бр. 108 от 2007 г. и бр. 93 от 2009 г.), **Постановление № 140 на Министерския съвет от 1992 г. за реструктуриране на рудодобива и поэтапно закриване на неефективни производствени мощности** (обн., ДВ, бр. 61 от 1992 г.; изм., бр. 69 от 1992 г., бр. 54, 91 и 107 от 1993 г.; попр., бр. 2 от 1994 г.; изм., бр. 87 от 1994 г., бр. 19 от 1995 г., бр. 16 от 1996 г., бр. 42 от 1997 г., бр. 98 от 1998 г., бр. 75 и 112 от 1999 г., бр. 36 и 101 от 2000 г., бр. 62 от 2003 г. и бр. 2 и 93 от 2009 г.) и **Постановление № 195 на Министерския съвет от 2000 г. за техническа ликвидация, консервация и преодоляване на вредните последици при прекратяване или ограничаване на производствената дейност във въгледобива** (обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм., бр. 18 от 2001 г., бр. 74 от 2002 г., бр. 78 от 2005 г., бр.

42 от 2007 г. и бр. 93 от 2009 г.) съоръжения за минни отпадъци се осъществява от съответните еднолични търговски дружества със средства от държавния бюджет чрез възлагане по реда на **Закона за обществените поръчки** и при спазване разпоредбите на наредбата по **чл. 22к**.

(5) В срок до една година от влизането в сила на този закон областните управители, на чиято територия са разположени закрити съоръжения за минни отпадъци, извън случаите по ал. 4, чийто оператор е неизвестен, внасят в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма искане за утвърждаване на план за собствен мониторинг.

(6) Мониторингът върху съоръженията по ал. 5 се осъществява от областния управител, на чиято територия е разположено съоръжението, съвместно със съответната регионална инспекция по околната среда и водите чрез възлагане по реда на **Закона за обществените поръчки** и при спазване разпоредбите на наредбата по **чл. 22к**.

§ 108. (1) Когато към датата на влизането в сила на този закон има сключен договор за концесия за добив на подземни богатства по отменената с § 3 на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.) ал. 2 на **чл. 3** и не са изпълнени задълженията по **§ 91** от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.), функциите на общинския съвет се прехвърлят на Министерския съвет, а функциите на кмета на община - на министъра на икономиката, енергетиката и туризма. В тези случаи концесионерите запазват правата и задълженията по сключения концесионен договор, освен ако противоречат на този закон.

(2) Кметовете на общини, които не са изпълнили действията по **§ 91, ал. 3** от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.), представят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма в срок до 31 май 2011 г.:

1. оригиналните документи за довършване на производството, в случаите когато действията са за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по отменената ал. 2 на **чл. 3**;

2. актовете за общинска собственост за подземни богатства, съставени на основание **§ 7, т. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация** и на основание на отменената ал. 2 на **чл. 3**;

3. оригиналите на сключените договори за концесия за добив на подземни богатства по отменената ал. 2 на **чл. 3** с всички приложения и допълнителни споразумения към тях, както и оригиналите, съдържащи се в досиетата на предоставените концесии.

§ 109. **Параграф 66, т. 1, буква "а"** влиза в сила от 1 юли 2011 г., а **§ 66, т. 2** влиза в сила от 1 януари 2011 г.

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ И СЛЕДПРИВАТИЗАЦИОНЕН КОНТРОЛ

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 08.03.2011 Г.)

§ 4. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД В ЗЕМНИТЕ НЕДРА

(ОБН. - ДВ, БР. 14 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 17.02.2012 Г.)

§ 6. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО**

(ОБН. - ДВ, БР. 45 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2013 Г.)

§ 16. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2013 г., с изключение на § 4, § 5, § 7, § 8, § 9, § 10 и § 13, които влизат в сила от 1 септември 2012 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА
ТЕРИТОРИЯТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 66 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 26.07.2013 Г.)

§ 64. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г.) навсякъде думите "министъра на регионалното развитие и благоустройството" се заменят с "министъра на регионалното развитие".

§ 117. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА УСТРОЙСТВО НА
ТЕРИТОРИЯТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 98 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 28.11.2014 Г.)

§ 64. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г.) навсякъде думите "министъра на регионалното развитие" се заменят с "министъра на регионалното развитие и благоустройството".

§ 117. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАБРАНА НА ХИМИЧЕСКОТО ОРЪЖИЕ
И ЗА КОНТРОЛ НА ТОКСИЧНИТЕ ХИМИЧЕСКИ ВЕЩЕСТВА И ТЕХНИТЕ ПРЕКУРСОРИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 14 ОТ 2015 Г.)

§ 62. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.) навсякъде думите "министъра на икономиката, енергетиката и туризма", "министърът на икономиката, енергетиката и туризма" и "Министерството на икономиката, енергетиката и туризма" се заменят съответно с "министъра на енергетиката", "министърът на енергетиката" и "Министерството на енергетиката".

§ 63. Процедурите по Закона за подземните богатства, започнали до влизането в сила на **този закон**, се довършват от министъра на енергетиката.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА

(ОБН. - ДВ, БР. 56 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 24.07.2015 Г.)

§ 27. Министерският съвет привежда наредбата по **чл. 22к** и другите подзаконови нормативни актове в съответствие с разпоредбите на **този закон** в 6-месечен срок от влизането му в сила.

§ 28. (1) Издадените до влизането в сила на **този закон** и измененията в наредбата по **чл. 22к** разрешителни и одобрени планове за управление на минни отпадъци се прилагат, доколкото не противоречат на закона и на наредбата по **чл. 22к**.

(2) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице привежда издадените разрешителни за управление на минни отпадъци в съответствие с разпоредбите на този закон в 6-месечен срок от влизането в сила на измененията в наредбата по **чл. 22к**.

(3) Операторите на минни отпадъци привеждат одобрените планове за управление на минните отпадъци в съответствие с разпоредбите на този закон в 6-месечен срок от влизането в сила на измененията в наредбата по **чл. 22к**.

§ 29. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на **този закон** министърът на енергетиката уведомява писмено кандидатите за получаване на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив, по чието заявление няма влязъл в сила акт на компетентен орган, за потвърждаване на интерес от предоставяне на разрешението или концесията.

(2) В тримесечен срок от уведомяването по ал. 1 кандидатите за получаване на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив потвърждават интереса си от предоставяне на разрешението или концесията.

(3) Непотвърждаването на интерес в срока по ал. 2 е основание за прекратяване на процедурата.

§ 30. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на **този закон** министърът на енергетиката уведомява писмено лицата, на които е предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив, но не са сключили договор, за потвърждаване на интерес от сключването.

(2) В тримесечен срок от уведомяването по ал. 1 лицата, на които е предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване и на концесия за добив, потвърждават интереса си от сключване на договор.

(3) При непотвърждаване на интерес в срока по ал. 2 разрешението за търсене и проучване или за проучване или концесията за добив губи правно действие.

§ 31. Контролът по изпълнението на сключените до 24 февруари 2015 г. договори за търсене и проучване или за проучване и за предоставяне на концесии за добив на подземни богатства, в т.ч. процесуалното представителство на държавата по съдебни дела във връзка с изпълнението на тези договори, се осъществява от министъра на енергетиката.

§ 32. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 96 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 02.01.2018 Г.)

§ 41. **Законът** влиза в сила в едномесечен срок от обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **член 45, ал. 5**, която влиза в сила в 12-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник";
2. **член 191, ал. 2 - 5, чл. 192 и 193**, които влизат в сила от 31 януари 2019 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2019 Г.)

§ 156. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2019 г., с изключение на:

1. **параграфи 4, 11, 14, 16, 20, 30, 31, 74 и § 105, т. 1** относно изречение първо и т. 2, които влизат в сила от 10 октомври 2019 г.;
2. **параграфи 38 и 77**, които влизат в сила два месеца след обнародването на този закон в "Държавен вестник";
3. **параграф 79, т. 1, 2, 3, 5, 6 и 7, § 150 и 153**, които влизат в сила от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

(ОБН. - ДВ, БР. 98 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 27.11.2018 Г.)

§ 49. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **параграф 3, т. 1 и 3** относно **чл. 94, ал. 1, т. 9 и ал. 4, § 4, т. 2, § 5, 6, § 7, т. 2, § 8, 10 - 12, § 15, т. 2, § 16, 17, 21 - 26, 30 и 31**, които влизат в сила 9 месеца от обнародването му;
2. **параграф 40, т. 24**, която влиза в сила от 11 август 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ

БОГАТСТВА

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2020 Г.)

§ 84. (1) Заявленията за предоставяне на концесии, подадени в сроковете по **§ 4, 4а** или **4б от преходните и заключителните разпоредби на отменения Закон за концесиите** (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм., бр. 53, 65 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 109 от 2007 г., бр. 50, 67 и 102 от 2008 г., бр. 47, 99 и 103 от 2009 г., бр. 52 и 54 от 2010 г., бр. 50 и 73 от 2011 г., бр. 45 и 102 от 2012 г., бр. 15, 24 и 66 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г. и бр. 13 и 43 от 2016 г.; отм., бр. 96 от 2017 г.), за които до влизането в сила на **този закон** не е прието решение на Министерския съвет, се разглеждат при условията и по реда на ал. 2 - 9, като се прилагат и условията по **§ 4, 4а** или **4б от преходните и заключителните разпоредби на отменения Закон за концесиите**.

(2) Кандидатите, подали заявленията по ал. 1, предоставят на министъра на енергетиката концесионните анализи - екологичен, финансово-икономически и правен анализ, съгласно **приложение № 1**, декларациите по **чл. 23, ал. 3** и документите по **чл. 23а, ал. 3, 4 и 5**.

(3) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на енергетиката уведомява писмено кандидатите за задължението по ал. 2. Срокът за предоставяне на концесионните анализи, декларациите и документите по ал. 2 е три месеца от получаване на уведомлението.

(4) Концесионните анализи, декларациите и документите по ал. 2 се проверяват в 14-дневен срок от предоставянето им. При наличие на нередовности и/или непълноти, включително когато концесионните анализи не отговарят на изискванията по **приложение № 1**, до кандидата се изпраща писмено уведомление с посочване на констатираните нередовности и/или непълноти, указания и срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 30 дни и по-дълъг от 60 дни от получаване на уведомлението.

(5) Когато в срока по ал. 3, изречение второ не бъдат представени изискуемите концесионни анализи, декларации и документи по ал. 2, съответно в срока по ал. 4, изречение второ не са отстранени нередовностите и/или непълнотите, правото за получаване на концесия без търг или конкурс се погасява от датата на изтичане на срока по ал. 3, изречение второ, съответно на срока по ал. 4, изречение второ.

(6) Министърът на енергетиката извършва съгласуването по **чл. 26** след приемане на концесионните анализи, декларациите и документите по ал. 2.

(7) Министърът на енергетиката преценява целесъобразността и законосъобразността от предоставяне на концесия за добив съобразно условията по **чл. 56, ал. 1**, когато всички получени становища по **чл. 26, ал. 1** са положителни.

(8) В срок до 6 месеца от получаване на становищата по ал. 7 министърът на енергетиката внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(9) Министерският съвет приема решение за предоставяне на концесия за добив по право. Решението съдържа реквизитите по **чл. 54а, ал. 3**.

(10) За добива на подземни богатства до сключването на концесионния договор, съответно до погасяването на правото за получаване на концесия без търг или конкурс, кандидатите по ал. 2 заплащат концесионно плащане, определено по реда на **чл. 61**, заедно с дължимите лихви и ДДС за съответния период.

§ 85. (1) Концесионерите по сключените договори за концесия за добив на подземни богатства по отменената ал. 2 на **чл. 3 от Закона за подземните богатства**, които не са приведени в съответствие с действащото законодателство, предоставят на министъра на енергетиката декларациите по **чл. 23, ал. 3** и документите по **чл. 54, ал. 2, т. 2 и 3**, в случай че не са ги

предоставили до влизането в сила на **този закон**. Сключените договори се привеждат в съответствие с действащото законодателство.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на **този закон** министърът на енергетиката уведомява писмено концесионерите за задължението за предоставяне на декларациите и документите по ал. 1. Срокът за предоставянето им е три месеца от получаване на уведомлението.

(3) Когато в срока по ал. 2 не бъдат представени изискуемите документи или концесионен договор по ал. 1 не бъде приведен в съответствие с действащото законодателство, същият се прекратява с решение на Министерския съвет поради противоречие със закона.

§ 86. (1) Концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства, по които концесионните договори не предвиждат задължение за изготвяне и предоставяне на цялостен работен проект за ликвидация или консервация на миннодобивния обект и за рекултивация на засегнатите земи, изготвят и предоставят проекта на министъра на енергетиката за съгласуване в срок до една година от влизането в сила на **този закон**.

(2) Министърът на енергетиката има право да спре действието на договора по реда на **чл. 68 от Закона за подземните богатства** при неизпълнение на задължението в срока по ал. 1.

§ 87. (1) Сключените до влизането в сила на **този закон** договори запазват действието си и се изпълняват в съответствие с договорените в тях условия.

(2) Разпоредбите на този закон относно изменението, включително на срока, и прекратяването на договорите, както и разпоредбата на **§ 86** се прилагат за договорите по ал. 1.

§ 88. Започналите и неприключени до влизането в сила на **този закон** процедури по предоставяне на разрешения за търсене и проучване или за проучване, или концесии за добив на подземни богатства, се довършват по досегашния ред.

§ 89. (1) Министерският съвет приема наредбата по **чл. 61, ал. 3** в едногодишен срок от влизането в сила на **този закон**.

(2) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се привеждат в съответствие с **този закон** в срок до една година от влизането му в сила.

§ 90. За концесионните договори, влезли в сила до влизането в сила на **този закон**, по които не е започнала добивна дейност, тригодишният срок по **чл. 67, ал. 1, т. 7** започва да тече от влизането в сила на **този закон**.

§ 91. За концесии за добив на подземни богатства, чийто срок изтича в 6-месечен срок преди или до една година от влизането в сила на **този закон**, концесионерът може да направи мотивирано предложение по **чл. 36, ал. 2 или 3** в срок до 6 месеца от влизането в сила на **този закон**, при условие че към датата на подаване на заявлението са изпълнени условията по **чл. 36, ал. 2 или 3**.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

(ОБН. - ДВ, БР. 86 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 13.10.2023 Г.)

.....
§ 84. Всички съществуващи разрешения и концесии по Закона за подземните богатства към датата на влизане в сила на **този закон** остават в сила.

.....
§ 90. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и заключителни разпоредби

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 61 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 29.07.2025 Г.)

.....
§ 61. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с

изключение на:

1. **параграфи 23, 24, 25, 26 и § 45, т. 1, т. 3 - 6, т. 7, буква "а", т. 8, т. 12 - 15 и т. 17 - 40, § 46, т. 1, буква "а", буква "бб" и букви "б" - "к", т. 2 - 7, § 47 и 59**, които влизат в сила три месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. **параграфи 1 - 15, 19, 21, 22, 27, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 42, 43, § 45, т. 2, т. 7, буква "б", т. 9, 10** (относно думите "след думите "глава първа" се поставя запетая и се добавя "глава първа "а"), т. 11 и 16, **§ 46, т. 1**, буква "а", буква "аа" относно думите "в текста преди т. 1 думите "по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), чл. 111" се заменят с "по чл. 114а - 114с"; **§ 48, 50, 51, 53 - 57, § 58, т. 1** (относно думите "след думите "глава първа" се поставя запетая и се добавя "глава първа "а"), т. 2 - 4 и **§ 60**, които влизат в сила 6 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник".

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директиви:

ДИРЕКТИВА 2006/21/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 15 март 2006 година относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО

ДИРЕКТИВА 2004/35/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 април 2004 година относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети

Приложение № 1 към **чл. 45, ал. 4**

(Ново - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

Изисквания към концесионните анализи

I. Общи изисквания

1. Концесионните анализи се оформят и предоставят на хартиен и електронен носител като единен документ, който съдържа:

- 1.1. въведение;
- 1.2. обща част;
- 1.3. екологичен, финансово-икономически и правен анализ;
- 1.4. общи изводи и препоръки;
- 1.5. приложения.

2. Общата част включва информация и аналитична част, която е обща за концесионните анализи по т. 1.

3. С общите изводи и препоръки в концесионните анализи се оформя становището относно законосъобразността и целесъобразността на предоставянето на концесията.

4. Приложенията към концесионните анализи са на хартиен носител и съдържат най-малко:

- 4.1. доказателства за собствеността, предназначението и начина на трайно ползване на

имотите, включени в концесионната площ (извадка от картата на възстановената собственост и други подобни);

4.2. графична индивидуализация (схема и координатен регистър) на обекта на концесията;

4.3. други документи, които съдържат данни, въз основа на които са изготвени концесионните анализи.

5. Анализите се подписват от авторите и към тях се прилагат документите, удостоверяващи тяхната правоспособност, когато такава се изисква със закон.

II. Специфични изисквания

1. Въведението включва:

1.1. предмет, обект и цел на концесията;

1.2. обща информация за изготвяне на анализите:

1.2.1. предмет и цел на концесионните анализи;

1.2.2. източници на информация и актуалност на данните;

1.2.3. договор за възлагане и данни за екипа.

2. Общата част включва и:

2.1. определяне на фактическото и правното основание за предоставяне на концесията за добив;

2.2. индивидуализация на обекта на концесията, концесионната площ и принадлежностите към концесията;

2.3. установяване и анализ на основните характеристики на обекта на концесията за добив.

3. Екологичният анализ включва:

3.1. обща информация;

3.2. техническа характеристика на концесията - предмет, местоположение, описание на обекта и дейността; описание на основните технологични процеси; инфраструктура; етапи на концесията;

3.3. характеристика на други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например: необходимост от изграждане на нови елементи на инфраструктурата, третиране на отпадъчните води и други);

3.4. характеристики на потенциалното въздействие - кратко описание на възможните въздействия вследствие на реализацията на инвестиционното предложение;

3.5. определяне на очаквано замърсяване и дискомфорт на околната среда и на риска от инциденти;

3.6. определяне на чувствителни територии, включително зони за защита на водите (предназначени за питейно-битово водоснабдяване, зони за отдих и водни спортове, включително зони за къпане, санитарно-охранителни зони и други), защитени зони, включително дали концесионната площ засяга или тангира контурите на защитени зони от мрежа "Натура 2000" като част от Европейската екологична защитена зона, във връзка с **чл. 5 и 6 от Закона за биологичното разнообразие**, санитарно-охранителни зони и други;

3.7. характеристики на потенциалното въздействие - кратко описание на възможните въздействия вследствие на реализацията на инвестиционното предложение:

3.7.1. въздействие върху хората и тяхното здраве, земеползването, материалните активи, атмосферния въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафта, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи, единични и групови културни ценности, както и очакваното въздействие от естествени и антропогенни вещества, вещества, елементи и други замърсители и процеси, различните видове отпадъци и техните местонахождения, рисковите енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми;

3.7.2. въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на

разположените в близост до обекта на концесията;

3.7.3. въздействие върху водовземане, разрешено по реда на **Закона за водите**, включително върху експлоатирани и резервни съоръжения за водовземане за питейно-битово водоснабдяване на населението;

3.7.4. вид на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно или дълготрайно, постоянно или временно, положително или отрицателно);

3.8. описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда, които се очаква да бъдат обект на въздействие в резултат от предоставянето на концесията за добив;

3.9. експертна прогноза за предполагаемото въздействие върху засегнатите в резултат на дейностите по концесията компоненти и фактори на околната среда;

3.10. мерки за намаляване на отрицателното въздействие от концесионната дейност върху компонентите на околната среда;

3.11. управление на минните отпадъци, които се очаква да се генерират по време на експлоатацията на обекта на концесията;

3.12. действия при аварийни ситуации;

3.13. собствен мониторинг (при необходимост) на засегнатите в резултат на осъществяването на концесията компоненти на околната среда;

3.14. ликвидация на миннодобивния обект и рекултивация на засегнатите в резултат на експлоатацията земи, в които се включва отстраняването на екологични щети (при необходимост);

3.15. заключение за допустимото замърсяване на околната среда и водите в съответствие с действащото в страната законодателство.

4. Финансово-икономическият анализ включва:

4.1. описание и характеристика на обекта на концесия, както и на възможните технологии, свързани с ползване на обекта на концесия;

4.2. технически изисквания и нива, необходими за осъществяване на дейността и ползването на обекта, включително оборудване, гарантиращо спазване на изискванията по опазване на околната среда;

4.3. минимална инвестиционна, работна и рекултивационна програма във връзка с осъществяването на концесията по години, включително индивидуализиране и оценяване на задължителните подобрения;

4.4. анализ на разходите и на приходите от концесията, включително нулев сценарий, съдържащ:

4.4.1. анализ на разходите по години - за инвестиции, за експлоатация, за ликвидация и рекултивация и други, свързани с ползването на обекта;

4.4.2. анализ на очакваните приходи по години в резултат на ползването на обекта; принципи, начин и особености на ценообразуването на дадения пазар;

4.5. предварителна оценка и предложение за вид, размер и начин на внасяне на концесионното плащане;

4.6. анализ и изводи за ефективността на проекта, извършени въз основа на вътрешната норма на възвръщаемост, нетната настояща стойност, срок на откупуване на инвестициите и предложение за размера на концесионното плащане;

4.7. обосновано предложение за срок на концесията, включително в зависимост от необходимия период за възстановяване на вложените инвестиции;

4.8. анализ на рисковете и изготвяне на матрица за разпределението им;

4.9. предложения за вида, размера и начина на плащане на депозити, гаранции и други обезпечения за изпълнение на задълженията по концесионния договор.

5. Правният анализ включва:

5.1. анализ на нормативната уредба, регламентираща дейностите, свързани с обекта на

концесията, и за определяне на задължителните изисквания, които се спазват от страните по концесионния договор; определяне на правното основание за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства;

5.2. установяване и анализ на собствеността върху земите, покриващи находището, както и на принадлежностите към концесията, включително наличието на ограничени вещни права и други тежести; установяване предназначението на земите, покриващи обекта на концесия;

5.3. установяване наличието на права на трети лица, имащи отношение към ползването на обекта, и установяване на необходимостта от извършване на отчуждителни процедури;

5.4. анализ и препоръки относно съдържанието на концесионния договор, включително:

5.4.1. условия за влизане в сила на концесионния договор;

5.4.2. условия за осъществяване на концесията;

5.4.3. права и задължения на страните по договора;

5.4.4. отговорност за неизпълнение на задълженията по договора;

5.4.5. условия и ред за решаване на споровете между страните.

6. Общи изводи и препоръки:

6.1. анализ на законосъобразността и целесъобразността от предоставяне на концесията, включително установяване на наличието или необходимостта от предотвратяване на обстоятелства, които създават опасност за националната сигурност, за отбраната на страната, за околната среда и водите, за безопасността на населението и човешкото здраве, от разрушаване или увреждане на културни ценности и на други обстоятелства, определени със закон;

6.2. мотивиране на:

6.2.1. отделните елементи от съдържанието на решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесия;

6.2.2. минималните нива на приложимите изисквания;

6.2.3. препоръчителните условия, на които трябва да отговарят офертите;

6.3. обосновани предложения за вида и размера на гаранциите за изпълнение на задълженията по концесионния договор и за други обезпечения по договора.

Приложение № 2 към **чл. 54, ал. 2, т. 3**

(Ново - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

Изисквания към концесионните обосновки

1. Концесионните обосновки - правна и финансово-икономическа, се оформят и предоставят на хартиен и електронен носител като единен документ. Приложенията към концесионните обосновки са на хартиен носител и съдържат най-малко доказателства за собствеността, предназначението и начина на трайно ползване на имотите, покриващи концесионната площ (например извадка от картата на възстановената собственост и други подобни); графична индивидуализация (схема и координатен регистър на обекта на концесията); други документи, които съдържат данни, въз основа на които са изготвени концесионните обосновки.

2. Правната обосновка включва:

2.1. анализ на нормативната уредба, регламентираща дейностите, свързани с обекта на концесията, и за определяне на задължителните изисквания, които се спазват от страните по концесионния договор; определяне на правното основание за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства; анализ на кумулативното наличие на трите предпоставки за приложението на **чл. 29, ал. 1**;

2.2. установяване и анализ на собствеността върху земите, покриващи находището, както и на принадлежностите към концесията, включително наличието на ограничени вещни права и други

тежести; установяване предназначението на земите, покриващи обекта на концесия;

2.3. установяване наличието на права на трети лица, имащи отношение към ползването на обекта, и установяване на необходимостта от извършване на отчуждителни процедури;

2.4. анализ и препоръки относно съдържанието на концесионния договор, включително:

2.4.1. условия за влизане в сила на концесионния договор;

2.4.2. условия за осъществяване на концесията;

2.4.3. права и задължения на страните по договора;

2.4.4. отговорност за неизпълнение на задълженията по договора;

2.4.5. условия и ред за решаване на споровете между страните.

3. Финансово-икономическата обосновка включва:

3.1. описание и характеристика на обекта на концесия, както и на възможните технологии, свързани с ползване на обекта на концесия;

3.2. технически изисквания и нива, необходими за осъществяване на дейността и ползването на обекта, включително оборудване, гарантиращо спазване на изискванията по опазване на околната среда;

3.3. минимална инвестиционна, работна и рекултивационна програма във връзка с осъществяването на концесията, по години;

3.4. анализ на разходите и на приходите от концесията, включително нулев сценарий, съдържащ:

3.4.1. анализ на разходите по години - за инвестиции, за експлоатация, за ликвидация и рекултивация и други, свързани с ползването на обекта;

3.4.2. анализ на очакваните приходи по години в резултат на ползването на обекта; принципи, начин и особености на ценообразуването на дадения пазар;

3.5. предварителна оценка и предложение за вид, размер и начин на внасяне на концесионното плащане;

3.6. анализ и изводи за ефективността на проекта, извършени въз основа на вътрешната норма на възвръщаемост, нетната настояща стойност, срок на откупуване на инвестициите и предложение за размера на концесионното плащане;

3.7. обосновано предложение за срок на концесията, включително в зависимост от необходимия период за възстановяване на вложените инвестиции;

3.8. анализ на рисковете и изготвяне на матрица за разпределението им.

4. Обосновките се подписват от авторите и към тях се прилагат документите, удостоверяващи тяхната правоспособност, когато такава се изисква със закон.